

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	3
1. Podstawa prawna opracowania	3
2. Cel opracowania	3
3. Przedmiot i zakres opracowania	3
4. Procedura opracowania	5
II. Synteza uwarunkowań rozwoju gminy	6
1. Podstawowe dane o gminie	6
2. Uwarunkowania zewnętrzne	6
3. Uwarunkowania wewnętrzne	8
3.1. Charakterystyka warunków fizjograficznych	8
3.1.1. Rzeźba terenu - geomorfologia	9
3.1.2. Warunki geologiczno-gruntowe	9
3.1.3. Warunki wodne	10
3.1.4. Gleby	12
3.1.5. Lasy	12
3.1.6. Klimat	13
3.1.7. Ochrona przyrody	14
3.1.8. Źródła niekorzystnych oddziaływań na środowisko	14
3.2. Warunki społeczno-demograficzne	16
3.2.1. Ludność	16
3.2.2. Ruch naturalny	19
3.2.3. Pracujący w gospodarce narodowej, bezrobocie	21
3.3. Finanse gminy	22
3.3.1. Dochody budżetu	22
3.3.2. Wydatki budżetu	23
3.4. Zainwestowanie i zagospodarowanie przestrzenne	25
3.4.1. Sieć osadnicza	25
3.4.2. Infrastruktura społeczna	26
3.4.3. Zasoby mieszkaniowe, ruch budowlany	28
3.4.4. Działalność produkcyjno-usługowa	29
3.4.5. Rolnictwo	31

3.4.6. Komunikacja	35
3.4.7. Infrastruktura techniczna	37
3.5. Dziedzictwo kulturowe	40
3.6. Struktura władania i użytkowania gruntów	44
III. Kierunki zagospodarowania przestrzennego	49
1. Funkcje gminy	49
2. Obszary rozwoju funkcjonalno-przestrzennego	50
3. Kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego	56
4. Kierunki ochrony i kształtowania środowiska kulturowego	60
5. Kierunki i zasady rozwoju układu komunikacyjnego	62
6. Kierunki i zasady rozwoju infrastruktury technicznej	65
7. Polityka gminy	68
8. Tereny wymagające opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	71
9. Rysunek - Kierunki zagospodarowania przestrzennego	

I. WSTĘP

1. Podstawa prawna opracowania

- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.),
- Uchwała Nr XXX/135/98 Rady Gminy Godzianów z dnia 30 kwietnia 1999 r.

2. Cel opracowania

Celem opracowania jest określenie polityki przestrzennej gminy prowadzonej przez Samorząd, którą realizować będzie Wójt Gminy. Studium ustala możliwości rozwoju gminy poprzez wskazanie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego poszczególnych obszarów.

Studium jest jedynym i najważniejszym dokumentem planistycznym sporządzanym z mocy ustawy obowiązkowo dla obszaru całej gminy przez każdą gminę.

Studium nie jest przepisem gminnym, nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Podstawowymi zadaniami studium są:

- przedstawienie aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów jej rozwoju,
- określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy,
- stworzenie podstawy do koordynacji planów miejscowych i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydawanych bez planów,
- promocja gminy.

3. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem studium są:

- diagnoza aktualnej sytuacji gminy i uwarunkowania jej rozwoju,

- kierunki rozwoju przestrzennego i zasady polityki przestrzennej gminy.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 z późniejszymi zmianami):

- W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające, w szczególności z:
 - 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
 - 2) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
 - 3) stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
 - 4) prawa własności gruntu,
 - 5) jakości życia mieszkańców,
 - 6) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.
- W studium określa się w szczególności:
 - 1) obszary objęte lub wskazane do objęcia ochroną na podstawie przepisów szczególnych,
 - 2) lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiskowe,
 - 3) obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym wyłączone z zabudowy,
 - 4) obszary zabudowane, ze wskazaniem, w miarę potrzeby, terenów wymagających przekształceń lub rehabilitacji,
 - 5) obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę, ze wskazaniem, w miarę potrzeby, obszarów przewidzianych do zorganizowanej działalności inwestycyjnej,
 - 6) obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wynikającą z potrzeby zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej,
 - 7) kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym obszary, na których będą stosowane indywidualne i grupowe systemy oczyszczania ścieków, a także tereny niezbędne do wytyczania ścieżek rowerowych,
 - 8) obszary, dla których sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczególnych lub ze względów na istniejące uwarunkowania,

- 9) obszary przewidywane do realizacji zadań i programów wynikających z polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa.

Studium uwzględnia kierunki polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa.

4. Procedura opracowania

Zgodnie z art. 6 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym:

- Rada Gminy podejmuje Uchwałę o przystąpieniu do opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- Wójt Gminy przedkłada studium do zaopiniowania organom właściwym do uzgadniania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego /art. 18, ust. 2, pkt 4 w/w ustawy/,
- Rada Gminy uchwała studium.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest opracowaniem wprowadzonym do systemu planowania w Polsce ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym. W w/w ustawie jest określony obowiązek uchwalenia studium przed końcem 2002 r. Jeżeli w terminie, o którym mowa Rada Gminy uchwali studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i przystąpi do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo jego zmiany, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obowiązujący w dniu wejścia w życie w/w ustawy zachowuje ważność, w granicach objętych uchwałą, do czasu uchwalenia nowego planu, jednak nie dłużej niż do końca 2003 r. Moc prawa obowiązującego zachowują natomiast uchwały w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego podjęte po wejściu w życie w/w ustawy, tj. po 1995 r.

Studium jest częścią systemu planowania, do którego zaliczają się zarówno obligatoryjne, jak i nieobligatoryjne opracowania planistyczne.

Studium ma charakter "lokalny". Jest dokumentem, który ukierunkowuje dalszy proces planowania w gminie, stanowi podbudowę planów miejscowych. Kontynuacją studium są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Studium gminy jest instrumentem służącym koordynacji działań, adresowane jest do władz gminy.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego przedstawione w studium, to określenie procesu zmian struktury przestrzennej gminy wyznaczonych przez cele rozwoju oraz przez możliwości i ograniczenia wynikające ze stanu istniejącego.

II. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU GMINY

1. Podstawowe dane o gminie

Gmina Godzianów leży w centralnej części Polski, w północno-wschodniej części województwa łódzkiego, w powiecie skierniewickim (byłe województwo skierniewickie).

Gmina Godzianów zajmuje obszar 44,06 km².

Gminę zamieszkiwało w 2000 r. 2783 osób (kobiet - 1402, mężczyzn - 1381), gęstość zaludnienia wynosiła 63 osób/km² (2001 r. - WUS).

Na terenie gminy występuje 6 obrębów geodezyjnych.

Pod względem powierzchni gmina Godzianów należy do najmniejszych gmin wiejskich powiatu skierniewickiego. Posiada również małą liczbę ludności, ale dość dużą gęstość zaludnienia.

2. Uwarunkowania zewnętrzne

Od 1 stycznia 1999 r. gmina Godzianów znalazła się w województwie łódzkim, powiecie skierniewickim.

Gmina Godzianów sąsiaduje z następującymi gminami:

1. Gmina Maków - powiat skierniewicki /dawne woj. skierniewickie/,
2. Gmina Skierniewice - powiat skierniewicki /dawne woj. skierniewickie/,

3. Gmina Lipce Reymontowskie - powiat skierniewicki /dawne woj. skierniewickie/,
4. Gmina Słupia - powiat skierniewicki /dawne woj. skierniewickie/,
5. Gmina Głuchów - powiat skierniewicki /dawne woj. skierniewickie/,

Gmina Godzianów jest jedną z 9 gmin w powiecie skierniewickim, w skład którego wchodzi gminy: Maków, Skierniewice, Lipce Reymontowskie, Słupia, Głuchów, Bolimów, Nowy Kawęczyn, Kowiesy.

Uwarunkowania makroregionalne

W „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” uchwalonym przez Sejmik Województwa Łódzkiego dnia 9 lipca 2002 r. - Uchwała Nr XLV/524/2002 gmina Godzianów została zakwalifikowana do obszarów położonych w strefie wielofunkcyjnych przekształceń obszarów wiejskich - podstrefa przekształceń rolnych. Obszary intensywnego rozwoju rolnictwa obejmują tereny położone w południowej części gminy, na gruntach o najwyższych wartościach bonitacyjnych. W części północnej gminy w oparciu o istniejące zalesienie dopuszcza się możliwość wyznaczenia części obszarów do zalesienia. Funkcja obsługi rolnictwa, jak również skupienia usług dla obsługi ludności przewidywana jest we wsi gminnej Godzianów.

Powiązania gminy

- Kierunki ciążenia

Gmina Godzianów leży w bliskim sąsiedztwie miasta grodzkiego Skierniewice. Władze wojewódzkie znajdują się w Łodzi, natomiast władze powiatowe w Skierniewicach. Mieszkańcy gminy w dużym stopniu korzystają z usług zlokalizowanych w Łodzi i w Skierniewicach. Dotyczy to przede wszystkim szkolnictwa wyższego, usług zdrowia. Również w Łodzi i w Skierniewicach mieszkańcy gminy znajdują miejsca pracy.

- Powiązania komunikacyjne

Istotną rolę w powiązaniu gminy z otoczeniem odgrywa sieć komunikacyjna drogowa.

We wschodniej części gminy, na kierunku północ-południe przebiega droga wojewódzka nr 705 / Skierniewice-Jeżów/. Na terenie gminy znajdują się 3 drogi powiatowe: nr 38351 - Byczki-Godzianów-Maków, nr 38356 - Lipce Reymontowskie-Godzianów-Zapady, nr 38376 - Byczki-Gzów-Jeżów.

W zachodniej części gminy, na kierunku północ-południe przebiega linia kolejowa normalnotorowa Warszawa-Łódź.

- Powiązania w zakresie infrastruktury technicznej

Do ważnych elementów w zakresie infrastruktury technicznej należą:

- linia energetyczna 110 kV Skierniewice-Odlewnia Koluszki,
- linie energetyczne 15 kV,
- kabel światłowodowy Aleksandrów Łódzki-Warszawa,
- kable telekomunikacji międzymiastowej,
- projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia Rawa Mazowiecka-Godzianów-Skierniewice (DN 200),
- projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia Godzianów-Lipce Reymontowskie (DN 150),
- usuwanie śmieci - gmina Godzianów nie posiada wysypiska śmieci, korzysta z wysypiska śmieci Julków w gminie Skierniewice.

- Powiązania w zakresie środowiska przyrodniczego

Do najważniejszych powiązań przyrodniczych zalicza się:

- kompleksy leśne (Nadleśnictwo Skierniewice),
- rzeka Pisia.

3. Uwarunkowania wewnętrzne

3.1. Charakterystyka warunków fizjograficznych

Gmina Godzianów leżąca w południowo-wschodniej części powiatu skierniewickiego posiada dość duży udział gleb dobrych (ponad 1/2 powierzchni gminy) w całości

areali użytków rolnych. Ma ona charakter rolniczy. Gmina Godzianów charakteryzuje się brakiem przemysłu. Słabo rozwinięte przetwórstwo rolne i rzemiosło ma niewielkie znaczenie w bilansie gospodarczym gminy.

3.1.1. Rzeźba terenu - geomorfologia

Obszar gminy Godzianów w podziale na jednostki fizyczno-geograficzne (J. Kondracki, A. Rychling - Atlas Rzeczypospolitej G.G.K. 1994 r.) położony jest w obrębie makroregionu Wzniesienia Południowomazowieckie, w mezoregionie Wzniesienia Łódzkie. Ukształtowanie terenu jest związane z działalnością czoła lądolodu stadiału Warty. Jest to teren falistej wysoczyzny morenowej poprzecinanej doliną rzeki Pisi oraz mniejszymi ciekami bez nazwy. Powierzchnia terenu gminy Godzianów wznosi się od około 142 do 190 metrów n.p.m. Najwyżej wyniesiona jest południowo-zachodnia część gminy. Najniższe wysokości bezwzględne występują w dolinie rzeki Pisi, a spadki kształtują się w granicach 2 - 5%. Generalnie morfologia terenu na obszarze gminy (poza doliną rzeki) jest korzystna w lokalizacji obiektów budowlanych.

3.1.2. Warunki geologiczno - gruntowe

⇒ Budowa geologiczna

Obszar gminy Godzianów położony jest w obrębie antyklinorium wału kujawsko-pomorskiego. Podłoże obszaru budują utwory czwartorzędowe, plejstoceny, związane z akumulacją lodowcową i wodnolodowcową. Miąższość tych utworów wynosi ponad 40 metrów. Podczas kolejnych zlodowaceń i okresów interglacjalnych, w plejstocenie akumulowane były piaski, żwiry rzeczne i rzecznotodowcowe, mułki, piaski mułkowe oraz glina zwałowa. Moreny czołowe występują na terenie gminy w okolicy Zapad, jako skupienia wzgórz o kilkumetrowych wysokościach względnych. W okolicach Godzianowa i Zapad występują także niewielkie pagórki o orientacji zbliżonej do południowy-wschód - północny-zachód zwane ozami. Formą tym towarzyszą pojedyncze wzgórza kemowe.

W dolinie rzeki występują namuły, mułki i piaski - utwory aluwialno-deluwialne.

Tam gdzie przeważają utwory akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej (piaski, żwiry i gliny) grunty są nośne i nadają się do bezpośredniego posadowienia budynków.

Całość obszaru posiada jednolity charakter morfogenetyczny.

⇒ Surowce mineralne

Według „Bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce” - stan na 31.12.2000 r., w gminie występują złoża:

- Łysa Góra - kruszywo naturalne (złoże zaniechane); zasoby geologiczne bilansowe w tonach - 195 000,
- Zapady - kruszywo naturalne (złoże zaniechane); zasoby geologiczne bilansowe w tonach - 60 000,
- Zapady I - kruszywo naturalne (złoże zaniechane); zasoby geologiczne bilansowe w tonach - 12 000,
- Zapady II - pole A - kruszywo naturalne (złoże eksploatowane); zasoby geologiczne bilansowe w tonach - 45 000,
- Zapady II - pole B - kruszywo naturalne (złoże eksploatowane); zasoby geologiczne bilansowe w tonach - 63 000,
- Zapady III - kruszywo naturalne (złoże rozpoznane szczegółowo); zasoby geologiczne bilansowe w tonach - 160 000,
- Byczki - surowce ilaste ceramiki budowlanej (złoże zaniechane); zasoby geologiczne bilansowe w m³ - brak danych,
- Byczki II - surowce ilaste ceramiki budowlanej (złoże eksploatowane); zasoby geologiczne bilansowe w m³ - 12 000.

Po zakończeniu eksploatacji złoża teren poeksploatacyjny należy poddać rekultywacji o kierunku leśnym lub rolnym.

3.1.3. Warunki wodne

⇒ Wody powierzchniowe

Gmina Godzianów należy do terenów o bardzo małej ilości wód powierzchniowych,

zarówno stojących, jak i płynących. Wody płynące zajmują 0,04% powierzchni terenu, rowy natomiast 0,3%. Największymi rzekami przepływającymi przez teren gminy są rzeki: Pisia i Uchanka. Na terenie gminy Godzianów są one niewielkimi ciekami. Rzeki te są prawostronnymi dopływami Bzury. W chwili obecnej posiadają one klasę czystości non. Na terenie gminy występują również niewielkie ciek wodne bez nazwy. Docelowo wody rzek: Pisi i Uchanki winny spełniać wymogi II klasy czystości.

⇒ Wody gruntowe

Warunki występowania wody gruntowej są pochodną ukształtowania powierzchni terenu i budowy geologicznej.

Prawie na całym obszarze gminy wody gruntowe zalegają na poziomie głębszym niż 4,0 metry. W dolinie rzeki pierwszy poziom wodonośny występuje płycej niż 1,5 - 2,0 metry. Na terenie gminy generalnie brak jest dostatecznej izolacji warstwy wodonośnej wód gruntowych od zanieczyszczeń z powierzchni terenu.

⇒ Wody podziemne

Wody podziemne występują w trzech piętrach wodonośnych związanych z utworami wieku czwartorzędowego, trzeciorzędowego i jurajskiego. Istniejące na obszarze gminy ujęcia wód podziemnych wykorzystują przede wszystkim wody czwartorzędowe. Wody podziemne czwartorzędowego piętra wodonośnego występują w osadach piaszczysto-żwirowych. Miąższość warstwy wodonośnej jest zmienna, ale najczęściej wynosi powyżej kilkunastu metrów, przewodność warstwy wodonośnej osiąga wartość około 10 m²/h. Studnie eksploatujące ten poziom posiadają wydajność rzędu 20 - 40 m³/h przy depresjach wynoszących 4 - 5 metrów. Teren gminy Godzianów według „Atlasu Map Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce” pod redakcją A. S. Kleczkowskiego znajduje się w zasięgu trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

- jurajskiego GZWP - o charakterze szczelinowo-krasowym, zwanym **Zbiornikiem Koluszki - Tomaszów** (404), obejmującego północno-zachodnią, zachodnią, południową i południowo-wschodnią część gminy,

- trzeciorzędowego GZWP o charakterze porowym, zwanym **Subniecką warszawską** (215A), obejmującego północno-wschodnią część gminy,
- czwartorzędowego GZWP o charakterze porowym, zwanym **Zbiornikiem międzymorenowym Brzeziny - Lipce Reymontowskie** (403), obejmującego północno zachodnią część gminy. Zbiornik ten na omawianym terenie objęty jest wysoką ochroną - zakwalifikowany jako Obszar Wysokiej Ochrony (OWO).

Na terenach, gdzie wody podziemne mogą być łatwo zanieczyszczone, a zwłaszcza w obrębie OWO wskazane jest eliminowanie lokalizacji obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska lub mogących pogorszyć stan środowiska.

Zalecane jest skanalizowanie tych obszarów przy jednoczesnej likwidacji istniejących szamb chłonnych (nieszczelnych).

3.1.4. Gleby

Na terenie gminy występują gleby wytworzone z pyłów, piasków gliniastych mocnych, piasków słabo gliniastych i piasków luźnych. Pod względem typologicznym są to gleby pseudobielicowe oraz gleby piaskowe różnych typów genetycznych (bielicowe, rdzawe, brunatne, kwaśne). Gleby wytworzone z pyłów i piasków gliniastych mocnych zaliczane do III - IV kasy bonitacyjnej występują głównie w południowej części gminy, tam też tworzą one zwarte kompleksy. Natomiast gleby wytworzone z piasków słabo gliniastych i piasków luźnych występują w północnej i północno-wschodniej części gminy. Gleby wysokiej jakości zaliczane do III klasy bonitacyjnej zajmują 14,7% powierzchni gminy. Największe ich powierzchnie występują w obrębach: Byczki i Lnisno. Gleby średniej jakości zaliczane do klasy IV, charakteryzujące się mniejszą zawartością próchnicy i nie zawsze prawidłowymi stosunkami wodnymi zajmują ponad 43% powierzchni gminy i występują we wszystkich obrębach. W dolinach rzek i obniżeniach występują gleby pochodzenia organicznego (mułowo-torfowe, mady lekkie) stanowiąc użytki zielone o bonitacji III - VI klasy z przewagą klasy IV.

3.1.5. Lasy

Obszar gminy Godzianów charakteryzuje się niską lesistością. Użytki leśne i grunty zadrzewione/zakrzewione zajmują 311 ha (7,06%), w tym lasy i grunty leśne 289 ha, tj.

6,56%. Tereny leśne są rozmieszczone głównie w północnej części gminy, w rejonie wsi Zapady i Płyćwia. Porastają one przeważnie piaszczyste wyniesienia morenowe. Największymi kompleksami leśnymi na terenie gminy są Lasy Państwowe Nadleśnictwa Skierniewice.

Grunty leśne podlegają ochronie przed zmianą użytkowania.

Większość obszarów leśnych to lasy gospodarcze, pozostające poza kategoriami ochronności. Ze względu na niewielką powierzchnię lasy gminy Godzianów mogą w ograniczonym stopniu pełnić funkcje rekreacyjne.

W wielu miejscach na terenie gminy, spotyka się w obrębie pól i dolin rzecznych zagajniki sosnowe, chojniai, rzadziej laski brzoowe i olszowe.

Zaleca się możliwość dolesień na terenach o małej przydatności rolniczej, terenów graniczących z kompleksami leśnymi oraz stworzyć możliwość wyrównania linii lasów i połączenia rozproszonych kompleksów leśnych /umożliwi to stworzenie jednego zwartego kompleksu leśnego/.

3.1.6. Klimat

Gmina Godzianów leży w regionie klimatycznym zwanym Środkowpolskim.

Region ten charakteryzuje się małą zmiennością pogody. Średnia temperatura powietrza w roku wynosi 7 - 8°C, średnia amplituda roczna temperatury powietrza 21 - 22°C, usłonecznienie średnie 1500 - 1600 godzin/rok, średnia roczna suma opadów 550 mm i powyżej. Przeważają tu wiatry o kierunku zachodnim i południowo-zachodnim.

Klimat lokalny na zdecydowanej większości terenu gminy Godzianów jest korzystny zarówno dla rolnictwa, jak i osadnictwa. Na tę ocenę główny wpływ mają warunki solarne, wyróżniające się stosunkowo małym zachmurzeniem, dużą ilością dni pogodnych, wysokimi sumami promieniowania słonecznego i znaczną liczbą godzin słońca. Obszar gminy należy do cieplejszych w tej części kraju. Stwarza to korzystne warunki dla wegetacji roślin światło- i ciepłolubnych. Jedynie na terenie dolin niewielkich cieków występują niekorzystne warunki klimatyczne charakteryzujące się dużą wilgotnością powietrza i zaleganiem mgieł oraz predyspozycją do występowania inwersji termicznych, tworzenia się zastoisk i mrozowisk. Czynnikiem klimatycznym niesprzyjającym działalności rolniczej jest niska średnioroczna suma opadów i niska

średnioroczna suma dni z opadem, a wysoka wartość rocznej sumy parowania terenowego.

3.1.7. Ochrona przyrody

Gmina Godzianów jest bardzo uboga w elementy środowiska przyrodniczego prawnie chronione. Jedynym takim elementem środowiska przyrodniczego jest pomnik przyrody - brzoza brodawkowata o obwodzie 175 cm znajdująca się na cmentarzu w Godzianowie.

Pomnik przyrody ustanowiono w celu ochrony jego wartości przyrodniczych.

3.1.8. Źródła niekorzystnych oddziaływań na środowisko

Brak przemysłu sprawia, że na obszarze gminy Godzianów nie występują szczególnie uciążliwe zagrożenia dla środowiska przyrodniczego i środowiska zamieszkania człowieka. Niżej wymieniono najbardziej typowe zagrożenia dla większości terenów wiejskich i należą do nich:

- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i gruntowych wywołane wprowadzaniem za pośrednictwem szamb ścieków socjalno-bytowych i gnojowicy, powstających w indywidualnych gospodarstwach,
- zanieczyszczenie powietrza wywołane powszechnym używaniem (zwłaszcza w sezonie grzewczym) paliw stałych, co powoduje emisję do atmosfery CO₂, SO₂ i pyłów,
- "dzikie" wysypiska.

Poza tym należy wymienić:

- przenoszone zachodnimi wiatrami zanieczyszczenia powietrza,
- tereny hodowlane,
- emisja hałasu i wibracji,
- emisja elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego,
- cmentarz,
- zagrożenia nadzwyczajne.

Na obszarze gminy występują:

- Obszary stałych konfliktów

Najbardziej rozległymi obszarowo miejscami występowania stałych konfliktów, wywołanych uciążliwym oddziaływaniem obiektów, są tereny przyległe do niezbyt ruchliwych tras komunikacyjnych. Przez teren gminy biegnie jedna droga wojewódzka nr 705 ze Skierniewic do Jeżowa, pozostałe drogi to drogi gminne i powiatowe oraz linia kolejowa normalnotorowa Warszawa-Łódź.

Warunki zagospodarowania obszarów konfliktowych wymagać będą zastosowania środków ochrony czynnej oraz w niektórych przypadkach, także eliminacji obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi.

- Obszary nadzwyczajnych zagrożeń

Na obszarze gminy miejscami występowania nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska są przede wszystkim: droga wojewódzka nr 705 oraz linia kolejowa Warszawa-Łódź.

Zagrożenia ze źródła ruchomego, jakim będzie droga wojewódzka i linia kolejowa, wynikają z faktu intensywnych przewozów substancji ekologicznie niebezpiecznych. Wielkość obszaru objętego zagrożeniem wynika z lokalnych i zaistniałych w chwili zdarzenia warunków pogodowych.

Stwierdza się, że:

- 1) Gmina Godzianów dzięki dość korzystnym warunkom przyrodniczym do produkcji rolnej ma charakter rolniczy.
- 2) Gmina jest bardzo uboga w elementy środowiska przyrodniczego prawnie chronione (występuje jedynie jeden pomnik przyrody).
- 3) Ze względu na istniejące zapóźnienia należy położyć nacisk na rozwój komunalnej infrastruktury proekologicznej (kanalizacja wsi, oczyszczalnie ścieków, alternatywne dla paliw stałych źródła energii).
- 4) Kierunki i perspektywy rozwoju powinny uwzględniać rolniczy charakter gminy, nie należy dążyć do radykalnych zmian w tym względzie.
- 5) Na terenach o gorszych warunkach do produkcji rolnej wskazane są planowe dolesienia celem poprawy struktury leśnej.
- 6) Na całym obszarze gminy, a zwłaszcza na obszarze wysokiej ochrony w północno-zachodniej części gminy (OWO) należy unikać lokalizacji obiektów mogących wpływać na pogorszenie jakości wód podziemnych.

3.2. Uwarunkowania społeczno-demograficzne

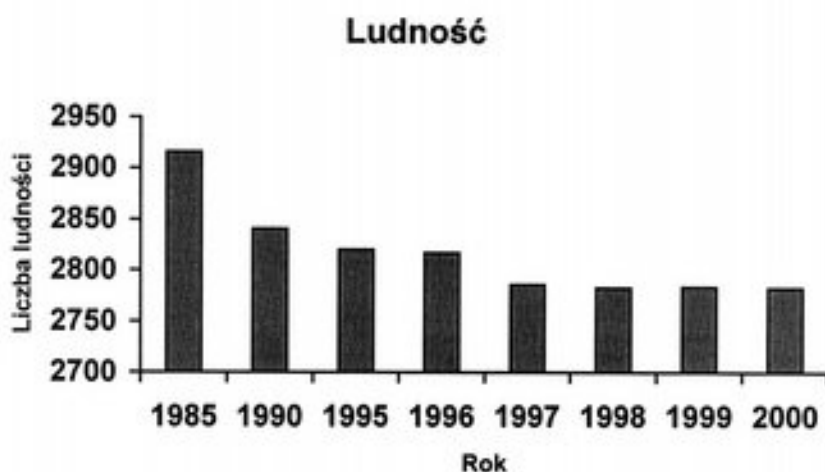
3.2.1. Ludność

⇒ Liczba ludności

Liczba ludności gminy Godzianów według danych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego na dzień 31.12.2000 r. wynosiła 2783 osób.

Liczba ludności w latach 1985 - 2000

Rok	1985	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Ludność	2916	2841	2820	2817	2786	2783	2784	2783



W latach 1985 - 2000 liczba ludności w gminie Godzianów obniżyła się o 133 osób, tj. o 4,56%. W ostatnich latach utrzymywała się ona jednak na podobnym poziomie. Nastąpiło zahamowanie procesu zmniejszania się liczby ludności.

W marcu 2002 r. gminę zamieszkiwało 2839 osób. W porównaniu do roku 2000 zwiększyła się ona o 56 osób. Wzrost ludności w marcu 2002 r. nie daje podstaw do stwierdzenia, że rozpoczął się proces zwiększania liczby ludności.

Gmina Godzianów należy do najmniej ludnych gmin powiatu skierniewickiego.

⇒ Gęstość zaludnienia

Gęstość zaludnienia w gminie Godzianów wynosiła w 2000 r. 63 osób na km².

W latach 1985 - 2000 wystąpił spadek gęstości zaludnienia z 66 osób do 63 osób.

Gęstość zaludnienia w latach 1985 - 2000

Rok	1985	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Gęstość zaludnienia	66	64	64	64	63	63	63	63

Gęstość zaludnienia w gminie Godzianów w latach 1985 - 2000 obniżyła się o 3 osoby, tj. o 4,55%. W ostatnich latach utrzymywała się ona jednak na tym samym poziomie (tak, jak liczba ludności).

Gmina Godzianów posiada dość dużą gęstość zaludnienia w powiecie skierniewickim.

Gęstość zaludnienia w roku 2000 r. w gminie Godzianów w porównaniu z gęstością zaludnienia województwa łódzkiego /145/, kraju /124/ była mała, natomiast w porównaniu z gęstością zaludnienia powiatu skierniewickiego /51/ była znacznie większa.

⇒ Struktura zaludnienia

Gmina Godzianów posiada tylko 6 obrębów geodezyjnych.

W obrębie gminy Godzianów występuje duże zróżnicowanie zarówno w liczbie ludności w poszczególnych jednostkach osadniczych, jak i pod względem gęstości zaludnienia.

Liczba ludność, gęstość zaludnienia według Urzędu Gminy w marcu 2002r.

Lp.	Obręb	Liczba ludności	Gęstość zaludnienia
1.	Byczki	439	53
2.	Godzianów	920	79
3.	Kawęczyn	246	61
4.	Lnisno	407	61
5.	Płyćwia	510	88

6.	Zapady	317	41
Razem		2839	

Pod względem liczby ludności w gminie są jednostki o dużej liczbie mieszkańców, jak Godzianów /920/ oraz o małej liczbie mieszkańców, jak Kawęczyn /246/. Pod względem gęstości zaludnienia występuje również zróżnicowanie. Największą gęstość zaludnienia występuje w takich jednostkach, jak Płyćwia /88/, najmniejsza zaś w takich jednostkach, jak Zapady /41/.

Wieś gminna Godzianów posiada największą liczbę ludności (920) oraz jedną z największych gęstości zaludnienia /79/.

⇒ Struktura płci

Na terenie gminy Godzianów w roku 2000 r. zamieszkiwało 1402 mężczyzn oraz 1381 kobiet, na 100 mężczyzn przypadały 99 kobiety. W latach 1985 - 2000 wystąpił spadek liczby mężczyzn na terenie gminy, jak również spadek liczby kobiet. Spadek liczby mężczyzn był jednak większy.

Struktura płci w latach 1985 - 2000

Rok	1985	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Ludność	2916	2841	2820	2817	2786	2783	2784	2783
Mężczyźni	1501	1448	1423	1423	1402	1396	1398	1402
Kobiety	1415	1393	1397	1394	1384	1387	1386	1381
Kobiety na 100 mężczyzn	94	96	98	98	99	99	99	99

W latach 1985 - 2000 obniżyła się liczba mężczyzn o 99, tj. o 6,60 % kobiet zaś o 34, tj. o 2,40%. W związku z tym wzrosła liczba kobiet na 100 mężczyzn, w roku 1985 wynosiła 94, zaś w roku 2000 już 99.

W latach 1985 - 2000 gmina Godzianów posiadała mniej kobiet na 100 mężczyzn.

W powiecie skierniewickim gmina Godzianów posiadała w roku 2000 jako jedyna mniej kobiet na 100 mężczyzn.

Porównując w 2000 r. województwo łódzkie /109/, kraj /106/ oraz powiat skierniewicki

/102/ można stwierdzić, że w gminie Godzianów wskaźnik dotyczący liczby kobiet na 100 mężczyzn był korzystny dla kobiet.

⇒ Struktura wieku

Struktura wieku ludności gminy podobnie, jak liczba ludności i struktura płci na przestrzeni lat uległa zmianie.

Wiek przedprodukcyjny	0 - 17 lat	
Wiek produkcyjny	M 18 - 64 lata	K 18 - 59 lat
Wiek poprodukcyjny	M > 65 lat	K > 60 lat

Struktura wieku w latach 1995 - 2000

Wiek	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Wiek przedprodukcyjny	799	795	764	786	746	733
Wiek produkcyjny	1473	1471	1473	1470	1494	1507
Wiek poprodukcyjny	548	551	549	545	544	543
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	91,4	91,5	89,1	89,3	86,35	84,67

W latach 1995 - 2000 ilość osób w wieku przedprodukcyjnym i w wieku poprodukcyjnym zmalała, natomiast w wieku produkcyjnym wzrosła.

Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2000 r. w gminie Godzianów (85) w porównaniu z danymi dla województwa łódzkiego /63/, kraju /63/ była duża, natomiast powiatu skierniewickiego /81/ była niewiele większa.

3.2.2. Ruch naturalny

⇒ Przyrost naturalny

Sytuacja demograficzna w gminie jest efektem zarówno przyrostu naturalnego, jak i migracji ludności.

Przyrost naturalny w gminie Godzianów w latach 1985 - 2000 zmniejszył się o 22 osoby, wahał się od 8,2‰ do 0,7‰, zmniejszył się więc o 7,5‰.

Przyrost naturalny w latach 1985 - 2000

Rok	1985	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Liczby bezwzględne	24	14	2	13	-6	1	3	2
‰ (na 1000 ludności)	8,2	4,8	0,7	4,6	-2,1	0,4	1,1	0,7

Przyrost naturalny w latach 1985 - 2000 wykazywał tendencje malejące. Był bardzo niski, ale jednak w większości dodatni - w gminie więcej osób rodziło się niż umierało. W powiecie skierniewickim gmina Godzianów posiadała w roku 2000 jako jedna z trzech gmin dodatni przyrost naturalny (Bolimów, Maków).

Przyrost naturalny w 2000 r. w gminie Godzianów był wyższy niż w województwie łódzkim $-3,2\text{‰}$, kraju $0,3\text{‰}$ i powiecie skierniewickim $-1,9\text{‰}$.

⇒ Migracje

Saldo migracji w gminie Godzianów w roku 2000 wyrażało się liczbą ujemną -20. W latach 1985 - 2000 saldo migracji zmieniło się z poziomu -13 do poziomu -20.

Migracje w latach 1983 - 2000

Rok	1985	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Napływ	46	30	30	23	35	23	41	25
Odływ	59	119	40	42	61	21	39	45
Saldo	-13	-89	-10	-19	-26	2	2	-20
‰ (na 1000 ludności)	-4,46	-31,33	-3,55	-6,74	-9,33	0,72	0,72	-7,19

W latach 1985 - 2000 saldo migracji w gminie Godzianów było w większości ujemne - więcej osób wyjeżdżało niż przyjeżdżało do gminy. W ostatnich latach było ujemne lub niewiele wyższe od 0. W 2000r. na 1000 osób wynosiło -7,19.

W powiecie skierniewickim w gminie Godzianów w 2000 r. saldo migracji było najniższe - najwięcej osób odpłynęło z gminy.

Saldo migracji w gminie w roku 2000 w porównaniu z saldem migracji w województwie łódzkim /-0,5/ oraz z saldem w powiecie skierniewickim /-1,27/ było dużo niższe.

Liczba ludności gminy zależna od przyrostu naturalnego oraz migracji w ostatnich latach utrzymywała się na podobnym poziomie. Nastąpiło zahamowanie procesu zmniejszania się liczby ludności w gminie.

3.2.3. Pracujący w gospodarce narodowej, bezrobocie

⇒ Pracujący w gospodarce narodowej

W gminie Godzianów w 2000 r. w gospodarce narodowej pracowały 132 osoby bez rolnictwa indywidualnego. Najwięcej zatrudnionych było w edukacji (60 osób), najmniej w budownictwie (0 osób).

Pracujący w gospodarce narodowej (bez rolnictwa indywidualnego) w latach 1995 - 2000

Wyszczególnienie	Ogółem					
Rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Ogółem	225	186	199	165	107	132
W tym:						
Produkcja	46	21	43	17	15	10
Budownictwo	14	2	1	0	0	0
Handel i naprawy	27	24	26	25	24	24
Edukacja	63	56	53	56	59	60
Ochrona zdrowia i opieka socjalna	22	28	23	15	9	12

W latach 2000 - 1995 nastąpił spadek zatrudnionych w gospodarce narodowej o 93 osoby, tj. o 41,33%. Najmniejszy spadek nastąpił w edukacji z 63 do 60 osób oraz w handlu i naprawie z 27 do 24. Największy spadek nastąpił natomiast w budownictwie z 14 do 0 oraz ochronie zdrowia i opiece socjalnej z 22 do 12.

⇒ Bezrobocie

W gminie Godzianów występuje zjawisko bezrobocia. Bezrobocie jest procesem ulegającym zmianom, uzależnionym od sytuacji gospodarczej kraju i gminy.

W roku 2000 bezrobocie w gminie Godzianów wyniosło 86 osoby, co stanowiło 5,71% ludności w wieku produkcyjnym. W stosunku do roku 1995, kiedy wynosiło 123 osoby, zmniejszyło się o 2,64% (8,35% ludności w wieku produkcyjnym).

Bezrobocie zarejestrowani w Urzędach Pracy w latach 1995 - 2000

Wyszczególnienie	1995	1996	1997	1999	2000
Razem	123	95	58	76	86

Ilość bezrobotnych w latach 1995 - 2000 zmalała. W stosunku do roku 1995 zmniejszyła się o 37 osób, tj. o 30,08%.

3.3. Finanse gminy

Poziom rozwoju gminy zależy w dużej mierze od finansów gminy. Od nich więc zależy również rozwój przestrzenny gminy. Gmina realizuje szereg przedsięwzięć z zakresu:

- infrastruktury społecznej, głównie oświaty, usług zdrowia, sportu i rekreacji, kultury,
- mieszkalnictwa komunalnego,
- infrastruktury technicznej i komunikacji.

Uwarunkowania wynikające ze stanu istniejącego będą znajdować odzwierciedlenie w strukturze wydatków budżetu gminy. Również struktura finansowania, polityka finansowa gminy będzie w dużej części przesądzać o rozwoju gminy.

3.3.1. Dochody budżetu gminy

Na budżet gminy składają się:

1. Wpływy z podatku rolnego, leśnego oraz podatków i opłat lokalnych od osób prawnych,

2. Udział gminy w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa,
3. Podatki i opłaty od osób fizycznych,
4. Subwencje ogólne i oświatowe,
5. Dotacje celowe na zadania zlecone.

Trzy pierwsze składniki są to dochody własne gminy, dwa pozostałe to dochody zewnętrzne.

W latach 1995 - 2002 dochody budżetu gminy wzrastały.

Wielkość zjawiska obrazuje poniższe zestawienie

Rok	1995	1996	1997	1998	2000	2001	2002 (projekt)
tys. zł.	1082,59	1866,22	3141,81	2797,20	3056,00	3520,96	3407,50

Obserwuje się wzrost subwencji i dotacji celowych w budżecie gminy. W latach 1995 - 2002 wzrost ten był niemal dwukrotny z 38,1% do 70,99. Maleje natomiast udział pozostałych dochodów gminy w budżecie. Najwięcej jest subwencji oświatowej (jest to związane z istnieniem w gminie szkoły średniej).

Subwencje i dotacje celowe w budżecie gminy w latach 1995 - 2002

Rok	1995	1996	1997	1998	2000	2001	2002 (projekt)
%	38,1	54,9	38,5	62,8	67,8	70,3	70,99

3.3.2. Wydatki budżetu

Wydatki budżetu to:

1. Gospodarka komunalna,
2. Gospodarka mieszkaniowa,
3. Oświata i wychowanie,
4. Kultura i sztuka,
5. Ochrona zdrowia,
6. Opieka społeczna,
7. Kultura fizyczna i sport,

8. Administracja państwowa i samorządowa.

W latach 1995 - 2002 wydatki budżetu gminy wzrastały.

Wielkość zjawiska obrazuje poniższe zestawienie

Rok	1995	1996	1997	1998	2000	2001	2002 (projekt)
tys. zł.	1128,28	1846,12	3111,35	2989,38	3088,00	3483,54	3864,93

Z analizy wydatków wynika, że w latach 1995 - 2001 najwięcej w budżecie, około 50% przeznaczone było na oświatę. Najmniej zaś na ochronę zdrowia, kulturę fizyczną i sport, gospodarkę komunalną oraz gospodarkę mieszkaniową.

W projekcie wydatków budżetu gminy na rok 2002 najwięcej przeznaczono również na oświatę i wychowanie, tj. 59,2%. Jest to związane z budową sali gimnastycznej. Na drugim miejscu była administracja państwowa i samorządowa (ponad 17%) oraz opieka społeczna (4,6%). Najmniej przeznaczono natomiast na ochronę zdrowia (0,52%), kulturę fizyczną i sport (0,47%), gospodarkę mieszkaniową (0,13%). Niewiele przeznaczono również na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (1,36%).

Rzeczywisty obraz dochodów i wydatków gminy przedstawiają najpełniej dane w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Dochody i wydatki gminy Godzianów na jednego mieszkańca w złotych w latach 1995 - 2002

Rok	1995	1996	1997	1998	2000	2002 (projekt)
Dochody	380,0	661,78	1121,67	1004,38	1098,10	1200,25
Wydatki	400,0	654,65	110,80	1073,39	1109,59	1361,37

Dochody budżetu gminy na jednego mieszkańca w 2000 r. w porównaniu z dochodami gmin w powiecie skierniewickim /1078,02/ są niewiele większe, natomiast wydatki budżetu gminy na jednego mieszkańca w porównaniu z wydatkami w powiecie skierniewickim /1124,36/ są niewiele mniejsze.

Dochody i wydatki na jednego mieszkańca w latach 1995 - 2000 generalnie

wzrastały. W roku 2000 w stosunku do roku 1995 były prawie trzykrotnie większe. W projekcie na 2002 r. przewiduje się wzrost zarówno dochodów, jak i wydatków budżetu gminy.

Stan zainwestowania gminy, a więc i potrzeby wynikające z niego dają podstawę do stwierdzenia, że w przyszłości znaczną część budżetu gminy pochłonie gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami i oświata.

3.4. Zainwestowanie i zagospodarowanie przestrzenne gminy

3.4.1. Sieć osadnicza

Sieć osadnicza to ogół jednostek osadniczych w konkretnych warunkach rozmieszczenia i powiązania na określonym obszarze.

Na obszarze gminy Godzianów występuje 6 obrębów geodezyjnych. Jednostki osadnicze gminy Godzianów rozwinęły się przede wszystkim wzdłuż szlaków komunikacyjnych.

Wykaz obrębów geodezyjnych, liczba ludności (30 marzec 2002 r.), powierzchnia

Lp.	Obręb	Liczba ludności	Powierzchnia geodezyjna w ha
1.	Byczki	439	821,07
2.	Godzianów	920	1168,83
3.	Kawęczyn	246	404,05
4.	Lnisno	407	668,09
5.	Płyćwia	510	578,45
6.	Zapady	317	765,02
Razem		2839	4405,51

Z przedstawionego wykazu możemy stwierdzić, że jednostki osadnicze gminy charakteryzują się dużym zróżnicowaniem zarówno pod względem ludności, jak i powierzchni.

Pod względem liczby ludności największymi są: Godzianów (920), najmniejszymi zaś: Kawęczyn (246).

Pod względem powierzchni największymi są: Godzianów (1168,8334 ha), najmniejszymi zaś: Kawęczyn (404,0475 ha).

Godzianów (wieś gminna) jest największą wsią zarówno po względem ludności, jak i powierzchni. Przez wieś przebiegają: drogi powiatowe, gminne i dojazdowe. Godzianów jest centrum administracyjnym, usługowym i produkcyjnym dla całej gminy. W Godzianowie dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Na pozostałym obszarze zdecydowanie przeważa zabudowa zagrodowa rozciągnięta wzdłuż istniejących dróg powiatowych i gminnych. W ostatnim okresie czasu w obrębie zabudowy zagrodowej zaczęła pojawiać się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami oraz nieuciążliwą produkcją.

3.4.2. Infrastruktura społeczna

Rozwój gospodarczy i wzrost potrzeb konsumpcyjnych i kulturalnych na wsi powoduje konieczność szybkiego rozwoju usług, gwarantujących poprawę warunków bytowych ludności wiejskiej.

Na infrastrukturę społeczną składają się szeroko pojęte usługi dla ludności. Są to między innymi następujące rodzaje usług:

- administracja (obiekty administracji, obiekty organizacji politycznych i społecznych, obiekty administracyjne spółdzielczości wiejskiej),
- bankowość,
- łączność (urzędy pocztowo-telekomunikacyjne),
- handel (kioski, sklepy),
- gastronomia (restauracje, kawiarnie, bary),
- rzemiosło (zakłady krawieckie, fryzjerskie),
- usługi kulturalne (wiejskie domy kultury, świetlice, biblioteki, kluby, kina),
- usługi oświatowe (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, licea),
- usługi zdrowia (ośrodki zdrowia, apteki),
- stacje benzynowe,
- usługi komunalne (strażnice pożarne) i urządzenia związane z gospodarką komunalną (cmentarze),
- obiekty kultu religijnego (kościół),

- usługi sportu, wypoczynku i rekreacji (boiska sportowe).

W gminie Godzianów szereg wymienionych wyżej usług nie występuje.

Na infrastrukturę społeczną gminy Godzianów składają się:

1. Administracja

- Urząd Gminy (administracja samorządowa) w Godzianowie,
- Komisariat Policji w Godzianowie.

2. Bankowość

- Bank Spółdzielczy Ziemi Łowickiej, Oddział w Godzianowie.

3. Usługi pocztowo-telekomunikacyjne

- obiekt pocztowo-telekomunikacyjny w Godzianowie.

4. Usługi - handel, rzemiosło, transport

Na terenie gminy znajduje się szereg usług handlowych, rzemieślniczych, transportowych. Największa ilość usług jest w dziedzinie transportu i usług budowlanych oraz handlu. Usługi w gminie Godzianów są rozproszone na terenie całej gminy. We wsi gminnej Godzianów istnieją: sklepy, piekarnia, stacja paliw, naprawa samochodów.

5. Kultura

- Biblioteka w Godzianowie,
- Orkiestra Dęta w Godzianowie,
- Koła Gospodyń Wiejskich - Byczki, Godzianów, Kawęczyn, Lnisno, Płyćwia, Zawady.

6. Oświata i wychowanie

- Zespół Szkół Ogólnokształcących (Liceum Ogólnokształcące) w Godzianowie,
- gimnazjum w Godzianowie,
- szkoły podstawowe - Godzianów, Lnisno,
- przedszkola - Godzianów, Płyćwia.

7. Usługi zdrowia

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Ośrodek Medycyny Rodzinnej w Godzianowie,
- punkt apteczny w Godzianowie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godzianowie.

8. Usługi komunalne

- strażnice pożarne - Byczki, Godzianów, Kawęczyn, Lnisno, Płyćwia, Zawady,
- cmentarz w Godzianowie.

9. Kult religijny

- kościół rzymskokatolicki w Godzianowie.

10. Sport, wypoczynek, rekreacja

- boisko sportowe w Kawęczynie,
- boiska sportowe przy szkołach.

3.4.3. Zasoby mieszkaniowe, ruch budowlany

⇒ Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe, a więc ilość mieszkań oraz ich poziom wyposażenia są miernikiem jakości życia mieszkańców gminy.

W latach 1985 - 2000 w gminie Godzianów nastąpił spadek liczby mieszkań z liczby 763 do 699.

Zasoby mieszkaniowe w latach 1985 - 2000

Wyszczególnienie	1985	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Liczba mieszkań	763	686	698	700	700	700	699	699
Liczba izb	2491	2442	2503	2513	2513	2513	2511	2511
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	3,26	3,56	3,59	3,59	3,59	3,59	3,59	3,59
Przeciętna liczba osób w mieszkaniu	3,74	4,10	3,87	3,86	3,81	3,81	3,82	3,81
Powierzchnia użytkowa na osobę	18,3	19,0	20,3	20,4	20,7	20,7	20,6	20,7
Powierzchnia użytkowa mieszkania	68,41	77,84	78,7	78,8	78,8	78,77	78,69	78,87

Liczba mieszkań w gminie w latach 1985 - 2000 zmniejszyła się o 64, tj. o 8,39%, powierzchnia użytkowa na osobę zaś zwiększyła się o 2,4 m², tj. o 13,11%.

W roku 2000 w stosunku do gmin powiatu skierniewickiego, gmina Godzianów posiadała powierzchnię użytkową na 1 osobę najwyższą.

Powierzchnia użytkowa na osobę w roku 2000 r. w gminie Godzianów (20,7) w porównaniu z powierzchnią użytkową w województwie łódzkim /19,7/, kraju /19,2/ i

powiecie skierniewickim /19,3/ była wyższa. Powierzchnia użytkowa mieszkania (78,87) w gminie była także większa niż w województwie łódzkim /56,3/, kraju /61,5/ i powiecie skierniewickim /68,7/. Również liczba osób na mieszkanie (3,81) była większa niż w województwie łódzkim /2,86/, kraju /3,20 i powiecie skierniewickim /3,56/.

⇒ Ruch budowlany

W gminie Godzianów ruch budowlany dotyczył głównie budownictwa mieszkaniowego indywidualnego.

Ruch budowlany w latach 1985 - 2000

Wyszczególnienie	1985	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Ilość mieszkań	13	4	3	4	0	0	0	0
Ilość izb	55	26	15	17	0	0	0	0
Powierzchnia użytkowa	1149	779	373	293	0	0	0	0

W stosunku do roku 1985, w którym oddano do użytku 13 mieszkania, w roku 2000 nie oddano do użytku żadnego mieszkania.

Liczba oddawanych mieszkań w ostatnich latach ciągle malała, aż osiągnęła poziom zerowy.

Gmina Godzianów w 2000 r. nie oddała do użytku żadnego mieszkania. W powiecie skierniewickim jeszcze jedynie gmina Głuchów nie oddała żadnego mieszkania. Najwięcej mieszkań w powiecie oddała gmina Skierniewice (10) oraz gmina Bolimów (6).

3.4.4. Działalność produkcyjno-usługowa

⇒ Podmioty gospodarki narodowej

W gminie Godzianów w 2000 r. były zarejestrowane 129 podmioty gospodarki narodowej. Większość jednostek to sektor prywatny - 119, tj. 92,25%, zaś sektor

publiczny to 10 jednostek. Najwięcej zarejestrowanych jednostek to były zakłady osób fizycznych - 93.

W porównaniu z gminami powiatu skierniewickiego gmina Godzianów posiadała w roku 2000 najmniej zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.

Na terenie gminy w 2000 r. były zarejestrowane 2 spółki prawa handlowego, 13 spółek cywilnych oraz 3 spółdzielnie.

Podmioty gospodarki w latach 1988 - 2000

Wyszczególnienie	1997	1998	1999	2000
Ogólnie	89	112	119	129
Sektor prywatny	80	103	110	119
Sektor publiczny	9	9	9	10

W gminie Godzianów w latach 1997 - 2000 nastąpił wzrost ilości podmiotów gospodarczych, głównie dotyczy to podmiotów w sektorze prywatnym. Wystąpił więc wzrost aktywności gospodarczej gminy.

⇒ Działalność produkcyjno-usługowa według rejestru ewidencji

Według rejestru ewidencji działalności gospodarczej gminy Godzianów w maju 2002 r. na terenie gminy były zarejestrowane 102 podmioty gospodarcze, w tym:

- działalność produkcyjna - 4,
- transport - 25,
- handel - 14,
- usługi budowlane - 25,
- inne - 34.

Największa ilość podmiotów jest w dziedzinie transportu (24,5%) oraz usług budowlanych (24,5%).

Podmioty gospodarcze są rozrzucone po całej gminie - Godzianów, Byczki, Kawęczyn, Lnisno, Płyćwia, Zapady.

Najwięcej podmiotów gospodarczych występuje w miejscowości gminnej Godzianów. W stosunku do roku 2000 liczba podmiotów zmniejszyła się o 27. Jest niekorzystne dla gminy, gdyż zmniejszyła się liczba miejsc pracy, zmalała aktywność gospodarcza

w gminie.

3.4.5. Rolnictwo

⇒ Gleby

Gleby na obszarze gminy Godzianów wykształciły się na podłożu utworów polodowcowych i są uzależnione od składu tych utworów, a ich bonitacja w znacznym stopniu decyduje o rozmiarach i jakości produkcji rolniczej. Zróżnicowanie lokalnych warunków hydrogeologicznych, klimatycznych i roślinnych wpłynęło na wykształcenie poszczególnych typów i rodzajów gleb. Największą przydatność rolniczą posiadają gleby wytworzone z glin słabo spiaszczonych, pyłów i piasków gliniastych mocnych, które pod względem typologicznym zaliczane zostały do gleb pseudobielicowych lub brunatnych. Są to gleby klasy bonitacyjnej IIIa, IIIb, IVa, IVb, występujące w większych zwartych kompleksach, głównie w południowej części gminy. Gleby wykształcone z piasków słaboliniastych i piasków luźnych zaliczone do gleb różnych typów genetycznych (bielicowe, rdzawe, brunatne kwaśne), występują głównie w północnej i północno-wschodniej części gminy. Są to gleby najslabsze klas V i VI. W dolinach rzek i obniżeniach występują gleby pochodzenia organicznego (mułowo-torfowe, mady lekkie) stanowiąc użytki zielone o bonitacji od III - VI klasy z przewagą klasy IV.

Udział poszczególnych klas bonitacyjnych w strukturze gruntów ornych i sadów oraz strukturze użytków zielonych według ewidencji gruntów

Grunty orne i sady			Trwale użytki zielone		
Klasa gleb	gm. Godzianów	woj. łódzkie	Klasa gleb	gm. Godzianów	woj. łódzkie
	%	%		%	%
I	-	0,1		-	-
II	-	1,0		-	0,3
IIIa	0,3	7,4	III	15,3	6,4
IIIb	17,1	12,2	IV	63,6	38,5
IVa	28,5	17,6	V	17,1	42,2
IVb	19,4	16,4	VI	3,6	11,0

V	22,8	27,5	VIz	0,4	1,6
VI	11,2	16,4			
VIz	0,7	1,3			
razem	100	100	razem	100	100

Udział gleb dobrych klasy III - IV w ogólnej powierzchni użytków rolnych na terenie gminy wynosi około 66,3%. Natomiast udział gleb klasy III - IV w ogólnej powierzchni użytków rolnych w poszczególnych obrębach przedstawia się to następująco: Lnisno - 92,9%, Byczki - 90,4%, Kawęczyn - 67,1%, Godzianów - 67%, Płyćwia - 34,6%, Zapady - 27%. Należy zatem stwierdzić, że gmina Godzianów posiada dość korzystne warunki dla produkcji rolnej.

Grunty klasy III - IV podlegają ochronie polegającej na ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze i nieleśne, zapobieganiu procesom degradacji.

⇒ Kompleksy rolniczej przydatności gleb

Kompleksy obejmują zespoły gleb, które wykazują zbliżone właściwości i mogą być podobnie użytkowane. Są one miarą przydatności gleb do produkcji rolnej. Na terenie gminy Godzianów dominują kompleksy żytnie, które zajmują 90,2% gruntów ornych. Procentowy udział poszczególnych kompleksów w obrębie gruntów ornych przedstawia się następująco: żytni bardzo dobry - 35,5%, żytni dobry - 21,1%, żytni słaby - 21,7%, żytni bardzo słaby - 11,9%, pszenno-dobry - 7,5%, pszenno-wadliwy - 0,1%, zbożowo-pastewny mocny - 1,6% i zbożowo-pastewny słaby - 0,6%.

Wśród użytków zielonych występują dwa rodzaje kompleksów: 2z - średnie 95,2%, 3z - słabe i bardzo słabe - 4,8%.

⇒ Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Według opracowanej przez IUNG w Puławach w 1994 r. „Waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski według gmin” warunki przyrodnicze dla produkcji rolnej, w tym także jakości gleb w gminie są średnio korzystne. Potwierdza to ogólny wskaźnik waloryzacji jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, którego wartość dla gminy Godzianów wynosi 66,5 (w skali 100 punktowej). Wartość ta kształtuje się na

poziomie kraju (średnia krajowa 66,6) i jest nieco wyższa od wartości wskaźnika dla województwa łódzkiego 62,4 pkt.

⇒ Struktura użytków rolnych

Struktura użytków rolnych zależy w dużym stopniu od warunków przyrodniczych. Gmina Godzianów posiada typowo rolniczy charakter. Użytki rolne zajmują tu powierzchnię 3794 ha, tj. 86,12% ogólnej powierzchni gminy. Składają się na nie grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwałe. Największą powierzchnię w użytkach rolnych zajmują grunty orne - 3421 ha, tj. 90,17% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Niewielką powierzchnię, tj. 103 ha zajmują sady, jest to 2,72% gruntów użytkowanych rolniczo. Trwałe użytki zielone obejmujące łąki i pastwiska zajmują powierzchnię 270 ha, tj. 7,11% użytków rolnych. Występują one głównie w dolinach rzek i cieków wodnych oraz zagłębieniach terenu.

Struktura użytków rolnych według ewidencji gruntów

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia ewidencyjna w ha	%
1.	Grunty orne	3421	90,17
2.	Sady	103	2,72
3.	Łąki trwałe	59	1,56
4.	Pastwiska trwałe	211	5,55
Razem		3794	100

Udział gruntów ornych w powierzchni użytków rolnych wynoszący 90,17% jest wyższy od średniej województwa łódzkiego (80,7%), udział sadów wynoszący 2,72% jest również wyższy od średniej województwa (1,9%), natomiast udział użytków zielonych wynoszący 7,11% jest niższy o ponad 10% od średniej województwa łódzkiego (17,4%). Największym udziałem gruntów ornych powyżej 80% charakteryzują się wsie: Lnisno (84,77%), Byczki (83,79%) i Kawęczyn (83,01%). Największym zaś udziałem użytków zielonych charakteryzuje się wieś Zapady (7,61%). Pod względem udziału sadów najlepsze wyniki osiągają wsie: Byczki (3,26%) i Płyćwia (3,16%).

⇒ Melioracje

Stopień zaspokojenia potrzeb melioracyjnych na terenie gminy Godzianów wynosi 100%, przy średniej województwa łódzkiego wynoszącej 77%. Gmina Godzianów jest jedną spośród 49 gmin w województwie, gdzie wskaźnik ten przekracza 95%.

W przypadku przeznaczania gruntów rolnych zmeliorowanych na inne cele niż rolnicze użytkowanie należy przebudować istniejące urządzenia melioracji wodnych.

⇒ Struktura własności

Dominującą formą własności w gminie Godzianów w rolnictwie jest własność prywatna.

Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych wynoszą 4126 ha (powierzchnia ewidencyjna), co stanowi 93,70% powierzchni gminy.

⇒ Struktura agrarna i charakterystyka gospodarstw rolnych

Struktura agrarna

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 1996 r. na terenie gminy Godzianów znajdowały się 514 indywidualne gospodarstwa rolne o powierzchni powyżej 1 ha i 102 działki rolne o powierzchni do 1 ha.

Przeciętne gospodarstwo rolne miało powierzchnię ogólną 8,5 ha, przy średniej dla województwa łódzkiego 6,5 ha.

Struktura agrarna

Pow. ha	do 1	1-2	2-3	3-5	5-7	7-10	10-15	15-20	20-30
Liczba	102	27	27	75	102	147	119	15	2
%	16,6	4,4	4,4	12,2	16,6	23,9	19,3	2,4	0,3

Według w/w spisu najliczniej reprezentowaną grupą gospodarstw rolnych na terenie gminy były gospodarstwa o powierzchni 7 - 10 ha. Duże gospodarstwa powyżej 15 ha, najbardziej efektywne, stanowiły zaledwie 2,7% ogółu gospodarstw rolnych.

Średnio w jednym gospodarstwie rolnym było 7,7 ha użytków rolnych, 0,5 ha lasów i gruntów leśnych oraz 0,3 ha pozostałych gruntów.

Charakterystyka indywidualnych gospodarstw rolnych

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 1998 r. liczba ludności faktycznie zamieszkanej w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego, działki rolnej wynosiła 2466 osób, w tym 1273 mężczyzn i 1193 kobiet. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym w gminie Godzianów wynosiła 4 osoby.

Wśród indywidualnych gospodarstw rolnych 108 gospodarstw prowadziło produkcję roślinną, 169 gospodarstw produkcję zwierzęcą i 233 gospodarstwa produkcję mieszaną. Celem produkcji w gospodarstwach indywidualnych jest produkcja głównie lub wyłącznie na potrzeby własne.

⇒ Obiekty obsługi i produkcji rolnej

Na terenie gminy znajdują się liczne obiekty obsługi i produkcji rolnej, większe z nich to:

- lecznica weterynaryjna - Godzianów,
- zlewnie - Godzianów, Byczki,
- SKR - Godzianów,
- produkcja zwierzęca - Godzianów, Zapady, Byczki, Lnisno,
- punkty skupu żywca - Godzianów, Byczki,
- punkty sprzedaży paszy, materiałów budowlanych, opału - Godzianów, Byczki, Zapady.

3.4.6. Komunikacja

⇒ Komunikacja drogowa

Na układ komunikacji drogowej gminy Godzianów składają się:

- droga wojewódzka,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

- Droga wojewódzka
 - nr 705 - Skiemiewice-Jezów,
- Drogi powiatowe
 - nr 38351 - Byczki-Maków-Mokra Lewa,
 - nr 38356 - Lipce Reymontowskie-Godzianów-Zapady,
 - nr 38376 - Jezów-Gzów-Byczki,
- Drogi gminne - 17 532 m
 - nr 381701 - /Święte Nowaki/-granica gminy Maków-Płyćwia-Zagórze - 1907 m,
 - nr 381702 - Płyćwia-PKP Płyćwia - 627 m,
 - nr 381703 - PKP Płyćwia-Kawęczyn - 3168 m,
 - nr 381704 - /Maków/-granica gminy Maków-Godzianów - 232 m,
 - nr 381705 - /Dąbrowice/-granica gminy Maków-Zapady - 1522 m,
 - nr 381706 - przez wieś Zapady - 1152 m,
 - nr 381707 - Byczki-Lnisno - 4736 m,
 - nr 381708 - Byczki-granica gminy Głuchów /Janisławice/ - 1688 m,

Drogi gminne: nr 381706 przez wieś Zapady, nr 381703 Godzianów-Maków (niewielki fragment jest utwardzony), nr 381705 Zapady-Dąbrowice oraz nr 381708 Byczki-Janisławice są nieutwardzone. Pozostałe drogi gminne są utwardzone, asfaltowe.

Na obszarze gminy długość dróg gminnych o nawierzchni twardej wynosiła około 15 km, w tym ulepszonej - około 12 km; dróg gruntowych - około 3 km (WUS, 1997 r.).

Drogi te nie posiadają odpowiednich parametrów, należy je zmodernizować.

Oprócz w/w dróg na terenie gminy istnieją drogi dojazdowe, komunikacji rolniczej oraz zakładowe.

W gminie Godzianów obsługę komunikacyjną ludności zapewnia PKS. Miejsca postojowe występują w niewielkiej liczbie - głównie na działkach określonych funkcji.

⇒ Komunikacja kolejowa

Na komunikację kolejową składa się linia kolejowa normalnotorowa Warszawa-Łódź. Kolej relacji Warszawa-Łódź przebiega w północno-zachodniej części gminy. Na terenie gminy znajduje się stacja kolejowa we wsi Płyćwia. W gminie Godzianów obsługę komunikacyjną ludności zapewnia również PKP. Jednak ze względu na peryferyjny przebieg linii kolejowej w północno-zachodniej części gminy nie ma ona większego znaczenia dla obsługi komunikacyjnej gminy.

3.4.7. Infrastruktura techniczna

Na infrastrukturę techniczną składają się:

→ Wodociągi komunalne

Na terenie gminy znajdują się następujące ujęcia wody wraz ze stacjami uzdatniania wody oraz wodociągi:

- **Godzianów** (2 studnie) - wsie: Godzianów, Kawęczyn; czwartorzędowy poziom wodonośny, teren ochrony bezpośredniej 8 m od zarysu obudowy studziennej, zasoby eksploatacyjne $Q - 90,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 19,70 \text{ m}$; wydajność eksploatacyjna 1 studni $Q_e - 48,0 \text{ m}^3/\text{h}$, głębokość - 74,0 m przy depresji $s = 14,50 \text{ m}$; wydajność eksploatacyjna 2 studni $Q_e - 60,0 \text{ m}^3/\text{h}$, głębokość - 66,50 m przy depresji $s = 15,00 \text{ m}$; pobór wody w ilości $Q_{\text{max.h}} - 51,0 \text{ m}^3/\text{h}$,
- **Lnisno** (2 studnie) - wsie: Lnisno, Byczki; czwartorzędowy poziom wodonośny, tereny ochrony bezpośredniej 8 m od zarysu obudowy studziennej, zasoby eksploatacyjne $Q - 55,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 5,50 \text{ m}$; wydajność eksploatacyjna 1 studni $Q_e - 55,0 \text{ m}^3/\text{h}$, głębokość - 66,0 m przy depresji $s = 13,50 \text{ m}$; wydajność eksploatacyjna 2 studni $Q_e - 50,0 \text{ m}^3/\text{h}$, głębokość - 46,0 m przy depresji $s = 4,00 \text{ m}$; pobór wody w ilości $Q_{\text{max.h}} - 54,5 \text{ m}^3/\text{h}$,
- **Płyćwia** (1 studnia) - wieś Płyćwia; czwartorzędowy poziom wodonośny, teren ochrony bezpośredniej 8 m od zarysu obudowy studziennej, zasoby

eksploatacyjne $Q = 25,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 8,50 \text{ m}$; wydajność eksploatacyjna $Q_e = 25 \text{ m}^3/\text{h}$, głębokość - $66,0 \text{ m}$ przy depresji $s = 8,50 \text{ m}$; pobór wody w ilości $Q_{\text{max,h}} = 16,50 \text{ m}^3/\text{h}$; projektowana 2 studnia,

- **Zapady** (1 studnia) - wieś Zapady; czwartorzędowy poziom wodonośny, teren ochrony bezpośredniej 8 m od zarysu obudowy studziennej, zasoby eksploatacyjne $Q = 30,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 4,40 \text{ m}$; wydajność eksploatacyjna $Q_e = 30 \text{ m}^3/\text{h}$, głębokość - $60,0 \text{ m}$ przy depresji $s = 4,40 \text{ m}$; pobór wody w ilości $Q_{\text{max,h}} = 15,70 \text{ m}^3/\text{h}$; projektowana 2 studnia.

Dla w/w ujęć wody nie ustanowiono terenu ochrony pośredniej.

W gminie Godzianów wszystkie wsie są zwodociągowane. Jednak nie wszystkie zagrody posiadają podłączenie do wodociągów, głównie są to leżące pojedynczo zagrody.

W roku 2000 na terenie gminy było $34,9 \text{ km}$ wodociągu.

⇒ Kanalizacja

Na terenie gminy brak jest systemu kanalizacji sanitarnej oraz gminnej oczyszczalni ścieków. Przewidywana jest jednak budowa oczyszczalni ścieków we wsi gminnej Godzianów.

→ Sieć elektroenergetyczna

Na terenie gminy występuje jedna linia wysokiego napięcia - napowietrzna linia 110 kV relacji "Skierniewice-Odlewnia Koluszek".

Energia elektryczna dostarczana jest odbiorcom w gminie Godzianów napowietrznymi liniami 15 kV , wyprowadzanymi ze stacji $110/15 \text{ kV}$ „Skierniewice”. Istniejący system zasilania liniami 15 kV zaspokaja obecnie i perspektywiczne potrzeby elektroenergetyczne, przy założeniu umiarkowanego tempa rozwoju gminy i standardowych przerw w dostarczaniu energii.

Strefa ochronna napowietrznej linii 110 kV , w której występują ograniczone możliwości zabudowy i zagospodarowania terenu, to pas terenu o szerokości 36 m .

⇒ Sieć telekomunikacyjna i pocztowa

Przez teren gminy przebiega kabel światłowodowy Aleksandrów Łódzki - Warszawa oraz kable telekomunikacyjne międzymiastowe.

Telekomunikacja w gminie Godzianów oparta jest na istniejącej sieci.

Na terenie gminy znajdowało się na dzień 31.12.1999 r. 498 abonentów telefonicznych. W miejscowości gminnej Godzianów znajduje się jedna placówka telekomunikacyjna i pocztowa.

W gminie Godzianów wszystkie wsie są telefonizowane. Przewiduje się rozbudowę sieci telekomunikacyjnych.

⇒ Usuwanie nieczystości

Na terenie gminy brak jest wysypiska śmieci. Gmina Godzianów nawiązała współpracę z Zakładem Usług Komunalnych w Skierniewicach przewożącym odpady na wysypisko Julków w gminie Skierniewice.

⇒ Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy zaopatrzenie w ciepło odbywa się w oparciu o lokalne źródła ciepła. Występowanie licznych, lokalnych, rozproszonych źródeł ciepła działających w oparciu o tradycyjne paliwa pogarsza stan powietrza, zwłaszcza w zwartej zabudowie wsi gminnej, gdzie kumulują się zanieczyszczenia pyłowe i gazowe (głównie SO_2). W przyszłości zaopatrzenie w ciepło będzie się odbywać głównie poprzez indywidualne źródła ciepła z paliwem ekologicznym. Nie wyklucza się wykorzystania do celów ogrzewczych energii elektrycznej oraz gazu ziemnego z projektowanego gazociągu.

⇒ Gazociąg

Obecnie na terenie gminy Godzianów brak jest sieci gazociągowej. W przyszłości projektowane są jednak przebiegi gazociągów wysokiego ciśnienia. Gaz ma być

dostarczany do mieszkańców poprzez sieć rozprowadzającą średniego i niskiego ciśnienia.

Przez teren gminy przebiegać będą:

- gazociąg wysokiego ciśnienia Rawa Mazowiecka-Godzianów-Skierniewice (DN 200),
- gazociąg wysokiego ciśnienia Godzianów-Lipce Reymontowskie (DN 150).

W/w inwestycje wpłyną pozytywnie na poprawę czystości powietrza poprzez zmniejszenie zużycia węgla kamiennego.

3.5. Dziedzictwo kulturowe

Miejscowość Godzianów według miejscowej legendy powstała w 1251 r.

W 1300 r. wieś nosiła nazwę Goczanów. Prawdopodobnie w 1430 r. został wzniesiony drewniany kościół. W 1768 r. wieś liczyła 21 chat i 27 gospodarstw. W 1822 r. Godzianów liczył już 361 „dusz”, 62 domy, 74 gospodarstwa rolne i 3 ogrodnicze. Istniała wtedy szkoła elementarna, browar, karczma, kuźnia i wiatrak. W latach 1903 - 1904 wybudowany został murowany kościół. W 1909 r. została założona Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej. W 1915 r. w Godzianowie powstało koło teatralne „Drużyna Teatralna”, w 1917 r. wzniesiono pomnik Tadeusza Kościuszki. W 1918 r. powstała Ochotnicza Straż Pożarna, w skład jej weszła Orkiestra Dęta oraz Koło Młodzieży Wiejskiej. W 1919 r. została założona Spółdzielnia Spożywców. W 1922 r. powstała w Godzianowie pięcioletnia szkoła powszechna oraz w 1926 r. Spółdzielnia Mleczarska. W latach 1944 - 1945 funkcjonowały I, II, III i IV klasa gimnazjum oraz I klasa liceum. 6 czerwca 1946 r. odbył się pierwszy w dziejach szkoły egzamin maturalny z języka polskiego. 6 października 1983 r. w dowód uznania za czyny męstwa i odwagi mieszkańców Rada Państwa nadała wsi Godzianów Krzyż Walecznych. W 2001 r. Godzianów obchodził 750-lecie istnienia.

Gmina Godzianów jest bardzo uboga w obiekty zaliczane do dziedzictwa kulturowego.

Na terenie gminy brak jest obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków. Występują jedynie obiekty umieszczone w ewidencji zabytków wymienione w opracowaniu „Zabytki architektury i budownictwa w Polsce - województwo

skiemiewickie wydane przez Ośrodek Dokumentacji Zabytków w Warszawie w 1996 r. oraz zidentyfikowane w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski stanowiska archeologiczne.

Obiekty zabytkowe będące w ewidencji konserwatorskiej to:

• **Byczki**

1. Kapliczka obok zagrody nr 5 - murowana, 1 ćw. XX wieku,
2. Kapliczka przy drodze do Godzianowa - murowana, 1913 r.,
3. Kapliczka przy drodze do Godzianowa - drewniana, lata 30 XX wieku,
4. Kapliczka przy drodze do Godzianowa - murowana, około 1915 r.,
5. Kapliczka - murowana, około 1920 r.,
6. Kapliczka - murowana, 1912 r.,
7. Remiza strażacka - murowana, lata 20 XX wieku.,
8. Zagroda nr 3
 - a) dom - murowany, 1912 r.,
 - b) stodoła ze stajnią - drewniane, 1 ćw. XX wieku,
- 9) Dom nr 15 - drewniany, 1910 r.,
- 10) Dom nr 19 - drewniany, około 1936 r.,
- 11) Dom nr 20 - drewniany, 4 ćw. XIX wieku,
- 12) Dom nr 30 - murowany, lata 20 XX wieku,
- 13) Dom nr 58 - drewniany, około 1910 r.,
- 14) Dom nr 62 - murowany, około 1919 r.,
- 15) Dom nr 70 - drewniany, 1 ćw. XX wieku,
- 16) Dom nr 73 - drewniany, 1 ćw. XX wieku,
- 17) Stodoła w zagrodzie nr 28 - drewniana, 1 ćw. XX wieku,
- 18) Stodoła w zagrodzie nr 72 - drewniana, 1 ćw. XX wieku,

• **Godzianów**

1. Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Stanisława BPA
 - a) kościół - murowany, proj. Józef Pius Dziekoński, 1903 - 1904,
 - b) 4 kaplice przy ogrodzeniu - murowane, około 1850 r.,
 - c) kapliczka - murowana, 1914 r.,
 - d) brama w ogrodzeniu - murowana, 1905 r.,

- e) plebania - murowana, 1917 r.,
- f) budynek gospodarczy - murowany (kamienny), 1905 r.,
- 2. Remiza strażacka - murowana, XIX wiek,
- 3. Zagroda nr 38
 - a) dom - drewniany, koniec XIX wieku,
 - b) stajnia ze stodołą - drewniane, koniec XIX wieku,
- 4. Dom nr 23 - murowany, 1919 r.,
- 5. Dom nr 35 - drewniany, lata 30 XX wieku,
- 6. Dom nr 36 - drewniany, 4 ćw. XIX wieku,
- 7. Dom nr 39 - drewniany, 4 ćw. XIX wieku,
- 8. Dom nr 40 - drewniany, lata 20 XX wieku,
- 9. Dom nr 47 - drewniany, 1 ćw. XX wieku,
- 10. Dom nr 49 - drewniany, około 1920 r.,
- 11. Dom nr 53 - drewniany, około 1910 r.,
- 12. Dom nr 112 - drewniany, lata 30 XX wieku,
- 13. Dom nr 123 - drewniany, około 1920 r.,
- 14. Dom nr 133 - drewniany, 1 ćw. XX wieku,
- 15. Dom nr 134 - drewniany, około 1910 r.,
- 16. Dom nr 136 - drewniany, około 1910 r.,
- 17. Młyn motorowy - murowany, około 1910 r.,

• Kawęczyn

- 1. Kapliczka obok domu nr 20 - murowana, 1932 r.,

• Lnisno

- 1. Kapliczka obok zagrody nr 14 - murowana, XIX/XX wiek,
- 2. Kapliczka - murowana, 1912 r.,
- 3. Zagroda nr 14
 - a) dom - drewniany, 1 ćw. XX wieku
 - b) stajnia - drewniana, 1 ćw. XX wieku
 - c) obora - murowana, 1 ćw. XX wieku
 - d) stodoła - drewniana, 1 ćw. XX wieku,
- 4. Dom nr 1 - drewniany, około 1920 r.,

5. Dom nr 12 - drewniany, lata 20 XX wieku,
6. Dom nr 26 - murowany, 1900 r.,
7. Dom nr 43 - drewniany, 4 ćw. XIX wieku,
8. Dom nr 44 - drewniany, 1 ćw. XX wieku,
9. Dom nr 79 - drewniany, 1 ćw. XX wieku,
10. Stodoła w zagrodzie nr 3 - drewniana, 1 ćw. XX wieku,
11. Stodoła w zagrodzie nr 24 - drewniana, 1 ćw. XX wieku,
12. Stodoła w zagrodzie nr 78 - drewniana, 1 ćw. XX wieku,

• **Zapady**

1. Kapliczka obok zagrody - drewniana, koniec XIX wieku,
2. Kapliczka przy drodze Godzianów-Płyćwia - murowana, 1941 r.,
3. Kapliczka - murowana, 1914 r.,
4. Remiza strażacka - murowana, 1927 r.,
5. Zagroda nr 6
 - a) dom - drewniany, 1936 r.,
 - b) stodoła - drewniana, 1910 r.,
6. Zagroda nr 15
 - a) spichlerz I - drewniany, 1 ćw. XX wieku,
 - b) spichlerz II - drewniany, 1 ćw. XX wieku,
7. Zagroda nr 23
 - a) dom - drewniany, około 1920 r.,
 - b) stodoła - drewniana, około 1925 r.,
8. Zagroda nr 39
 - a) dom - murowany, 1 ćw. XX wieku,
 - b) stodoła - drewniana, 1 ćw. XX wieku,
9. Zagroda nr 42
 - a) dom - drewniany, 1926 r.,
 - b) stodoła - drewniana, 1 ćw. XX wieku,
10. Zagroda nr 56
 - a) dom drewniany, 1 ćw. XX wieku,
 - b) stodoła - drewniana, XIX/XX wiek,
11. Zagroda nr 72

- a) dom - drewniany, 1 ćw. XX wieku,
- b) stodoła - drewniana, 1 ćw. XX wieku,
- 12. Dom nr 9 - drewniany, 1930-1935
- 13. Dom nr 10 - drewniany, pocz. XX wieku,
- 14. Dom nr 19 - drewniany, 1 ćw. XX wieku,
- 15. Dom nr 26 - drewniany, 1 ćw. XX wieku,
- 16. Dom nr 40 - drewniany, 1 ćw. XX wieku,
- 17. Dom nr 44 - drewniany, 1 ćw. XX wieku,
- 18. Dom nr 53 - drewniany, 1 ćw. XX wieku,
- 19. Dom nr 54 - drewniany, XIX/XX wiek,
- 20. Dom nr 64 - drewniany, 1 ćw. XX wieku,
- 21. Stodoła w zagrodzie nr 5 - drewniany, 1900 - 1920,
- 22. Stodoła w zagrodzie nr 23 - drewniana, 1 ćw. XX wieku,
- 23. Spichlerz w zagrodzie nr 28 - drewniany, 1 ćw. XX wieku,
- 24. Piwnica w zagrodzie nr 47 - murowana, 1937 r.,
- 25. Wędzarnia w zagrodzie nr 24 - drewniana, 1 ćw. XX wieku.

Na terenie gminy znajduje się tylko jeden czynny cmentarz, jest to cmentarz rzymskokatolicki w Godzianowie.

Na terenie gminy występują również stanowiska archeologiczne: Byczki, Płyówia, Godzianów, Kawęczyn, Lnisno, Zapady.

3.6. Struktura władania i użytkowania gruntów

⇒ Struktura władania gruntów według ewidencji gruntów

Dominującą formą własności w gminie Godzianów jest własność prywatna.

Strukturę władania gruntów przedstawia poniższe zestawienie

Lp.	Wyszczególnienie gruntów	Pow. ogólna w ha	Udział % pow. ogólnej
1	Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowania wieczyste	148	3,36

1.1.	Grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	40	0,91
1.2.	Grunty Państwowego Gospodarstwa Leśnego	21	0,48
1.3.	Grunty w trwałym zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych z wyłączeniem gruntów PGL	4	0,09
1.4.	Grunty wchodzące w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa	22	0,50
1.5.	Pozostałe grunty Skarbu Państwa	61	1,38
2.	Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	15	0,34
2.1.	Grunty SP w użytkowaniu wieczystym Państwowych osób prawnych	15	0,34
3.	Grunty spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	2	0,04
4.	Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	11	0,25
4.1.	Grunty wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości	9	0,21
4.2.	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym	2	0,04
4.3.	Pozostałe grunty gmin i związków międzygminnych	0	0
5.	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0
6.	Grunty gminne i in. osób prawnych, których organami założycielskimi są organy gmin.	0	0
7.	Grunty osób fizycznych	4195	95,23
7.1.	Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	4126	93,70
7.2.	Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	69	1,57

8.	Grunty spółdzielni	8	0,18
8.1.	Grunty, które są własnością rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich związków oraz grunty których właściciele są nieznani	8	0,18
9.	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	6	0,11
10.	Grunty wspólnot gruntowych	3	0,07
11.	Grunty powiatów i zw. powiatowych z wyłączeniem gruntów przekazanych w wieczyste użytkowanie	17	0,39
12.	Grunty spółek prawa handlowego i innych osób nie wymienionych w grupach 1-11	1	0,02
12.1.	Grunty partii politycznych i stowarzyszeń	1	0,02
Razem grupy 1-12		4405	100
Powierzchnia ewidencyjna		4405	
Powierzchnia wyrównawcza		1	
Powierzchnia geodezyjna		4406	

Na obszarze gminy Godzianów występuje najwięcej gruntów osób fizycznych, tj. 4195 ha (95,23%). Są to grunty wchodzące w skład gospodarstw rolnych - 4126 ha (93,7%) oraz grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych - 69 ha (1,57%). Dominującą formą własności jest więc własność prywatna osób fizycznych posiadających gospodarstwa rolne.

Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste zajmują 148 ha co stanowi 3,36 % powierzchni ogólnej, natomiast 15 ha gruntów Skarbu Państwa przekazanych jest w użytkowanie wieczyste. Grunty gmin i związków międzygminnych zajmują 11 ha, co stanowi 0,25% powierzchni ogólnej gminy. Niewielkie powierzchnie zajmują grunty spółdzielni (8 ha) i grunty kościołów i związków wyznaniowych (5 ha).

⇒ Strukturę użytkowania gruntów według ewidencji gruntów

Na całkowitą powierzchnię gminy składają się grunty użytkowane rolniczo, lasy i grunty leśne, grunty zadrzewione/zakrzewione, grunty zabudowane i zurbanizowane,

wody i nieużytki.

Struktura użytkowania gruntów zależy w dużym stopniu od warunków przyrodniczych.

Strukturę użytkowania gruntów przedstawia poniższe zestawienie

Lp.	Wyszczególnienie	Pow. ogólna w ha	Udział % pow. ogólnej
1.	Użytki rolne	3794	86,13
	1.1. Grunty orne	3421	77,66
	1.2. Sady	103	2,34
	1.3. Łąki trwałe	59	1,34
	1.4. Pastwiska trwałe	211	4,79
2.	Użytki leśne i grunty zadrzewione/zakrzewione	311	7,06
	2.1. Lasy i grunty leśne	289	6,56
	2.2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	22	0,50
3.	Grunty zabudowane i zurbanizowane	251	5,70
	3.1. Tereny mieszkalne	153	3,48
	3.2. Tereny zabudowane inne	5	0,11
	3.4. Tereny wypoczynkowe	0	0
	3.5. Tereny komunikacyjne	93	2,11
	a. Drogi	78	1,77
	b. Koleje	15	0,34
	c. Inne komunikacyjne	0	0
4.	Nieużytki	34	0,77
5.	Wody	15	0,34
	5.1. Śródlądowe płynące	2	0,04
	5.2. Śródlądowe stojące	0	0
	5.3. Rowy	13	0,30
Powierzchnia ewidencyjna		4405	
Powierzchnia wyrównawcza		1	
Powierzchnia geodezyjna		4406	100

Na obszarze gminy najwięcej jest użytków rolnych 3794 ha, co stanowi 86,12% ogólnej powierzchni gminy, w tym gruntów ornych 3421 ha (76,66%). Jest to powyżej

średniej dla województwa łódzkiego, która wynosi 69%, powyżej średniej krajowej (69%) oraz powyżej średniej dla powiatu skierniewickiego (72,3%).

Gmina Godzianów charakteryzuje się małą lesistością. Użytki leśne i grunty zadrzewione lub zakrzewione zajmują 311 ha (7,06%). Stanowi to poniżej średniej powiatu skierniewickiego (20,7%), województwa łódzkiego 20,4% oraz poniżej średniej krajowej 28,4%. Ogólna powierzchnia lasów i gruntów leśnych na terenie gminy wynosi 289 ha, co stanowi 6,56% ogólnej powierzchni gminy. Najwięcej lasów znajduje się w obrębie Zapady - 81,13 ha.

Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują 251 ha (5,70%).

Użytki rolne, użytki leśne i grunty zadrzewione/zakrzewione, wody i nieużytki zajmują na terenie gminy 4154 ha, co stanowi 94,3% ogólnej powierzchni gminy.

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Funkcje gminy

Studium przyjmuje zasadę ciągłości planistycznej. Przyjęte w studium funkcje gminy są kontynuacją funkcji dotychczasowych, funkcji określonych w obowiązującym planie przestrzennego zagospodarowania gminy Godzianów. Studium ustala możliwości rozwoju gminy poprzez wskazanie kierunków i zasad zagospodarowania poszczególnych obszarów przyjmując zasadę rozwoju zrównoważonego, jako podstawę tych działań.

Główną funkcją gminy jest rolnictwo.

Funkcjami uzupełniającymi są: usługi i produkcja, mieszkalnictwo.

Głównym celem studium jest stworzenie możliwości dla rozwoju gminy oraz podnoszenie ładu przestrzennego w gminie. Układ funkcjonalno-przestrzenny gminy wyraża dążność do zachowania wartości przyrodniczych i kulturowych, osiągnięcia harmonijnego rozwoju podstawowych funkcji gminy, wskazania szans rozwoju.

Gmina Godzianów jest obszarem o stabilnej gospodarce rolnej, o kierunku ogólnorolnym. Obszar intensywnego rozwoju rolnictwa obejmuje tereny południowe gminy, na których występują gleby wysokich klas bonitacyjnych. Integralną częścią rozwoju rolnictwa jest rozwój obsługi rolnictwa oraz bazy przetwórczej. Mieszkańcy gminy wykazują aktywność usługowo-produkcyjną. **Wieś Godzianów pełni rolę wsi gminnej posiadającej najważniejsze usługi.** Istotny wpływ na rozwój gminy ma wielofunkcyjny rozwój wsi, z pełnym programem infrastruktury technicznej. Oznacza to możliwość rozwoju w ramach wyznaczonych terenów funkcji mieszkaniowych, usługowych, produkcyjnych, letniskowych.

Przyjęte kierunki w rozwoju gminy uwzględniają nadrzędną rolę ochronności wartości przyrodniczych i kulturowych.

Realizacja inwestycji w gminie, podnoszenie w związku z tym jakości życia mieszkańców, zależą od dopływu środków do budżetu gminy. Rozwój gminy uzależniony jest od uwarunkowań rozwoju gminy oraz jest regulowany odpowiednimi przepisami prawa.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego w studium to określenie procesu zmian struktury przestrzennej gminy wyznaczonych przez cele rozwoju oraz przez możliwości i ograniczenia wynikające ze stanu istniejącego.

2. Obszary rozwoju funkcjonalno-przestrzennego gminy

Dla realizacji określonych celów, przy występowaniu określonych uwarunkowań rozwoju proponuje się na terenie gminy następujące obszary funkcjonalne oraz sposoby ich zagospodarowania:

⇒ Tereny otwarte

• Tereny wód

- Adaptacja i ochrona istniejących cieków (największe to rzeki: Pisia i Uchanka),
- Zachowanie naturalnego koryta cieków,
- Możliwość wykorzystania rzeki Pisi i Uchanki do celów rekreacyjnych,
- Utrzymanie naturalnych, z zielenią brzegów wód powierzchniowych, z dopuszczeniem trwałych elementów związanych z rekreacją /np. pomosty/.
- Poprawienie klasy czystości wód (rzeka Pisia i Uchanka - II klasa czystości).

• Tereny zieleni niskiej wzdłuż cieków

- Utrzymanie terenów łąk i pastwisk,
- Zachowanie istniejących zadrzewień nadwodnych,
- Możliwość realizacji zadrzewień towarzyszących ciekom wodnym,
- Ochrona skarp poprzez wprowadzenie zieleni przeciwdziałającej erozji,
- Ochrona układu hydrograficznego,
- Dopuszcza się zachowanie, modernizację, rozbudowę istniejącej zabudowy oraz możliwość realizacji nowej zabudowy w obrębie istniejącej zabudowy; poza istniejącą zabudową zakaz zainwestowania kubaturowego,
- Możliwość wykorzystania do celów rekreacyjnych - realizacja ścieżek pieszych, rowerowych,
- Możliwość realizacji trwałych elementów związanych z rekreacją /np. pomosty/, stworzenie punktów widokowych,

- Dopuszcza się lokalizację obiektów infrastruktury technicznej oraz dróg niezbędnych dla obsługi terenów wiejskich lub sąsiadujących z nimi terenów osiedli.

- **Tereny lasów i gruntów leśnych**

- Adaptacja, pielęgnowanie i ochrona przed zainwestowaniem nie związanym z gospodarką leśną,
- W stosunku do gruntów leśnych będących własnością Skarbu Państwa, na użytkach rolnych dopuszcza się prowadzenie gospodarki rolnej oraz w zależności od sytuacji i potrzeb dopuszcza się wprowadzenie na nich dolesień i upraw leśnych,
- Możliwość budowy obiektów mieszkalnych, gospodarczych, urządzeń melioracyjnych oraz innych urządzeń związanych z potrzebami gospodarki leśnej,
- Prowadzenie działalności w zakresie urządzania, zagospodarowania lasu, powiększania zasobów i upraw leśnych, konserwacja i przebudowa istniejącego drzewostanu,
- Zachowanie istniejącego bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, odtwarzanie i wzbogacanie zbiorowisk roślinnych i drzewostanu,
- Zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne (ścieżki piesze, rowerowe, punkty widokowe).

- **Tereny dolesień**

- Realizacja dolesień głównie na terenach o małej przydatności rolniczej, graniczących z kompleksami leśnymi, wyrównywanie linii lasów (granicy rolno-leśnej), połączenie rozproszonych kompleksów leśnych (głównie w północnej części gminy),
- Wprowadzanie drzewostanu dostosowanego gatunkowo do drzewostanu występującego na danym terenie,
- Przy zalesianiu gruntów pod liniami energetycznymi proponuje się sadzenie krzewów biocenotycznych,

- Prowadzenie działalności w zakresie urządzania, zagospodarowania lasu, powiększania zasobów i upraw leśnych, konserwacja i przebudowa drzewostanu,
 - Zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne (ścieżki piesze, rowerowe),
 - Dopuszcza się lokalizację zabudowy letniskowej przy istniejących drogach, zalecana wielkość działek - minimum 1000m², zalecana powierzchnia biologicznie czynna - minimum 70%,
 - Dopuszcza się lokalizację obiektów infrastruktury technicznej oraz dróg niezbędnych dla obsługi terenów wiejskich lub sąsiadujących z nimi terenów osiedli.
- **Tereny cmentarzy**
 - Adaptacja i ochrona cmentarza w Godzianowie,
 - Zachowanie układu przestrzennego,
 - Ochrona pomnika przyrody,
 - Konserwacja drzewostanu, nagrobków, małej architektury.
- **Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej**
 - Ochrona gleb wysokiej i średniej jakości polegająca na ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne, w przypadku przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne wskazane jest ograniczać się do obszarów położonych przy drogach, zwłaszcza przy drogach o silnym natężeniu ruchu (np. droga wojewódzka nr 705),
 - Południowa część gminy - obszar intensywnego rolnictwa,
 - Dopuszcza się adaptację terenów produkcji sadowniczej,
 - Ochrona i wzbogacenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, przydrożnych i wzdłuż cieków wodnych,
 - Zaleca się utrzymanie istniejących łąk,
 - Możliwość dolesień, zadrzewień i zakrzewień, zwłaszcza na terenach o słabych glebach,
 - Poprawa struktury agrarnej,
 - Melioracje proekologiczne.

- W przypadku przeznaczania gruntów rolnych zmeliorowanych na inne cele niż rolnicze użytkowanie należy przebudować istniejące urządzenia melioracji wodnych,
- Modernizacja oraz przekształcanie istniejącej zabudowy rolnej,
- Podejmowanie działań w celu podniesienia stanu technicznego, estetyki zabudowy i zagospodarowania,
- Realizacja zabudowy zagrodowej związanej z produkcją rolną, dopuszcza się również lokalizację większych, uciążliwych obiektów związanych z produkcją rolną (obory, chlewnie, przetwórnice owocowo-warzywne, ubojnie), uciążliwość nie może wykraczać poza granice własności,
- Dopuszcza się realizację rozproszonej zabudowy jednorodzinnej, produkcyjno-usługowej głównie na terenach o słabych glebach,
 - Możliwość realizacji stacji benzynowych przy istniejących drogach,
 - Możliwość realizacji powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych,
 - Możliwość powiększania obszaru zwartej zabudowy wsi poprzez zabudowę terenów sąsiednich,
 - Dopuszcza się lokalizację obiektów infrastruktury technicznej oraz dróg niezbędnych dla obsługi terenów wiejskich lub sąsiadujących z nimi terenów osiedli.

⇒ Tereny zainwestowania wiejskiego

• Tereny zabudowy rolniczej

Funkcja podstawowa: zabudowa siedliskowa i gospodarcza związana z produkcją rolniczą,

Funkcja uzupełniająca: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa letniskowa, usługowa i produkcyjna, infrastruktura techniczna.

- Adaptacja i przekształcanie istniejącej zabudowy,
- Realizacja zabudowy zagrodowej oraz gospodarczej związanej z produkcją rolniczą, głównie wzdłuż istniejących dróg,
- Podejmowanie działań w celu podniesienia stanu technicznego, estetyki zabudowy i zagospodarowania,

- Modernizacja oraz przekształcanie istniejącej zabudowy rolnej, między innymi w zabudowę letniskową,
- Możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej,
- Możliwość realizacji zabudowy usługowo-produkcyjnej o uciążliwości w obrębie działki.
- W zwartej zabudowie wsi zabroniona jest budowa zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii; rozbudowa takich zakładów jest dopuszczalna pod warunkiem, że doprowadzi do ograniczenia zagrożenia dla zdrowia ludzi, w tym poważnych awarii,
- Koncentrowanie zabudowy poprzez zagospodarowanie istniejących działek oraz wykorzystanie istniejących enklaw,
- Zaleca się realizację zabudowy w formie budynków wolnostojących,
- Zalecane wielkości działek:
 - dla zabudowy zagrodowej - minimum 1200 m²,
 - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej - minimum 1000 m²,
 - dla zabudowy letniskowej - minimum 800 m²,
- Realizacja obiektów infrastruktury technicznej,
- Możliwość zalesień, zadrzewień i zakrzewień,
- Zalecana powierzchnia biologicznie czynna dla zabudowy mieszkaniowej i letniskowej - minimum 70%.

• **Tereny zabudowy mieszkaniowej**

Funkcja podstawowa: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Funkcja uzupełniająca: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, letniskowa, usługowa i produkcyjna, zagrodowa, infrastruktura techniczna.

- Adaptacja i przekształcanie istniejącej zabudowy,
- Adaptacja, przekształcanie istniejącej zabudowy usługowej oraz realizacja nowej zabudowy usługowej we wsi gminnej Godzianów,
- Realizacja nowej zabudowy, głównie we wsiach: Godzianów, Kawęczyn, Płyćwia,

- Realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej we wszystkich formach,
- Podejmowanie działań w celu podniesienia stanu technicznego, estetyki zabudowy i zagospodarowania,
- Możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (w formie małych domów wielorodzinnych), letniskowej,
- Możliwość realizacji zabudowy zagrodowej,
- Możliwość realizacji zabudowy usługowo-produkcyjnej o uciążliwości w obrębie działki,
- W zwartej zabudowie wsi zabroniona jest budowa zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii; rozbudowa takich zakładów jest dopuszczalna pod warunkiem, że doprowadzi do ograniczenia zagrożenia dla zdrowia ludzi, w tym poważnych awarii,
- Koncentrowanie zabudowy poprzez zagospodarowanie istniejących działek oraz wykorzystanie istniejących enklaw,
- Zalecane wielkości działek:
 - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej - minimum 1000 m²,
 - dla zabudowy letniskowej - minimum 800 m²,
- Zalecana powierzchnia biologicznie czynna dla zabudowy mieszkaniowej oraz letniskowej - minimum 70%.
- Realizacja obiektów infrastruktury technicznej,
- Możliwość zalesień, zadrzewień i zakrzewień.

■ **Tereny usług**

Funkcja podstawowa: usługi.

Funkcja uzupełniająca: infrastruktura techniczna.

- Możliwość zachowania dotychczasowego wykorzystania terenu we wsiach: Byczki i Kawęczyn,
- Adaptacja istniejącej zabudowy we wsi Byczki,
- Adaptacja istniejącego boiska sportowego we wsi Kawęczyn,
- Podejmowanie działań w celu podniesienia stanu technicznego, estetyki zabudowy i zagospodarowania,

- Dopuszcza się modernizację lub rozbudowę istniejących obiektów usługowych,
 - Uciążliwość wprowadzanej działalności nie może wykraczać poza granicę własności,
 - Realizacja obiektów infrastruktury technicznej.
- **Tereny usługowo-przemysłowo-składowe**
 Funkcja podstawowa: produkcja, usługi, składy.
 Funkcja uzupełniająca: zabudowa mieszkaniowa związana z rzemiosłem produkcyjno-usługowym, infrastruktura techniczna.
 - Możliwość zachowanie dotychczasowego wykorzystania terenu we wsiach: Godzianów, Byczki, Płyćwia,
 - Adaptacja i przekształcanie istniejącej zabudowy,
 - Realizacja inwestycji produkcyjno-usługowych oraz składowych we wsi Godzianów z wykluczeniem usług oświaty, nauki, zdrowia i opieki społecznej,
 - Zabroniona jest budowa zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii; rozbudowa takich zakładów jest dopuszczalna pod warunkiem, że doprowadzi do ograniczenia zagrożenia dla zdrowia ludzi, w tym poważnych awarii,
 - Podejmowanie działań w celu podniesienia stanu technicznego, estetyki zabudowy i zagospodarowania,
 - Powierzchniowa eksploatacja surowców mineralnych we wsiach: Zapady, Byczki, Lnisno,
 - Dopuszcza się zwiększenie intensywności wykorzystania terenu poprzez lokalizację nowych obiektów, modernizację lub rozbudowę istniejących obiektów,
 - Uciążliwość wprowadzanej działalności nie może wykraczać poza granicę własności,
 - Dopuszcza się możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej związanej z rzemiosłem produkcyjno-usługowym,
 - Realizacja obiektów infrastruktury technicznej.

3. Kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego

Ochrona i wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego w rozwoju gminy, podnoszenie jej atrakcyjności, podporządkowanie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym nadrzędnej funkcji ekologicznej stanowią istotny cel polityki przestrzennej gminy Godzianów.

W kierunkach zagospodarowania przestrzennego dotyczących ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego wyróżniono następujące elementy:

⇒ Obszary i obiekty przyrodnicze objęte prawną ochroną

Na terenie gminy Godzianów brak jest obszarów objętych prawną ochroną. Ochronie prawnej podlega jedynie jeden obiekt przyrodniczy: pomnik przyrody (brzoza brodawkowata na cmentarzu w Godzianowie) - ustanowiony dla ochrony pojedynczego tworu przyrody żywej o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historycznej i krajobrazowej, odznaczający się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów.

Działania w stosunku do w/w obiektu przyrodniczego muszą być podporządkowane ustaleniom przepisów szczególnych powołującym w/w formę ochrony, w szczególności:

- zakaz dokonywania prac zmieniających stan pomnika przyrody, nie wykluczając jednak zabiegów konserwatorskich.

⇒ Tereny lasów

Na terenie gminy Godzianów występują: lasy państwowe oraz lasy prywatne. Zajmują one niewiele, około 6,6% powierzchni gminy.

Lasy podlegają ochronie przed zmianą przeznaczenia na cele nieleśne na podstawie odpowiednich przepisów szczególnych. W przypadku konieczności ich przeznaczenia na cele nieleśne należy ograniczać się do, jak najmniejszych powierzchni. Należy prowadzić działalność w zakresie urządzania, zagospodarowania lasu, powiększania zasobów i upraw leśnych, konserwacji i przebudowy istniejącego drzewostanu. Wymagane jest zachowanie bogactwa

biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, odtwarzanie i wzbogacanie zbiorowisk roślinnych i drzewostanu.

Należy zwiększać areal lasów głównie poprzez zalesianie nieużytków, wprowadzać zadrzewienia i zakrzaczenia wzdłuż dróg, dostosować uprawy polowe do warunków środowiska. Na terenach o gorszych warunkach do produkcji rolnej i częściowo zalesionych wskazane są planowe dolesienia celem poprawy struktury leśnej. Należy stosować w gospodarce leśnej tylko rodzime gatunki drzew i krzewów. Zaleca się możliwość dolesień na terenach o małej przydatności rolniczej, obszarów graniczących z kompleksami leśnymi oraz stworzyć możliwość wyrównania linii lasów i połączenia rozproszonych kompleksów leśnych /umożliwi to stworzenie jednego zwartego kompleksu leśnego/. Przy zalesianiu gruntów pod liniami energetycznymi proponuje się sadzenie krzewów biocenotycznych, jak róża faldzistolistna, głóg, ałycz, dereń, tarnina, bez czarny, bez koralowy lub inne. Wypełnianie powierzchni przez krzewy uniemożliwi samosiew gatunków lekkonasiennych (brzoza, osika), które później trzeba usuwać. W stosunku do gruntów leśnych Skarbu Państwa dopuszcza się prowadzenie na użytkach rolnych gospodarki rolnej oraz w zależności od sytuacji i potrzeb wprowadzenia na nich dolesień i upraw leśnych.

Tereny budowlane dla przemysłu, rzemiosła produkcyjnego należy lokalizować w takiej odległości od kompleksów leśnych, by do minimum ograniczyć ich szkodliwe działanie na zdrowotność drzewostanu. Tereny przeznaczone pod drogi, zabudowę mieszkaniową i lotniskową nie powinny powodować rozdrobnienia kompleksów leśnych.

⇒ Gleby

Gmina Godzianów posiada gleby o wysokich klasach bonitacyjnych. Gleby wysokiej jakości zaliczane do III klasy bonitacyjnej zajmują 14,7% powierzchni gminy. Największe ich powierzchnie występują w obrębach Byczki i Lnisno. Gleby średniej jakości zaliczane do klasy IV zajmują ponad 43% powierzchni gminy i występują we wszystkich obrębach. Udział gleb dobrych klasy III - IV w ogólnej powierzchni użytków rolnych na terenie gminy wynosi około 66,3%. Gleby te podlegają ochronie polegającej na ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze i nieleśne na podstawie odpowiednich przepisów szczególnych. W

przypadku konieczności przeznaczania ich na cele nierolnicze i nieleśne należy ograniczać się do jak najmniejszych powierzchni.

⇒ Surowce mineralne

Na terenie gminy występuje kilka złóż surowców mineralnych.

Według „Bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych”, stan na 2000 r., w gminie występują złoża:

- Łysa Góra - kruszywo naturalne (złoże zaniechane),
- Zapady - kruszywo naturalne (złoże zaniechane),
- Zapady I - kruszywo naturalne (złoże zaniechane),
- Zapady II - pole A - kruszywo naturalne (złoże eksploatowane),
- Zapady II - pole B - kruszywo naturalne (złoże eksploatowane),
- Zapady III - kruszywo naturalne (złoże rozpoznane szczegółowo),
- Byczki - surowce ilaste ceramiki budowlanej (złoże zaniechane),
- Byczki II - surowce ilaste ceramiki budowlanej (złoże eksploatowane).

Obszary występowania udokumentowanych złóż surowców mineralnych są chronione przed innym niż eksploatacja zagospodarowaniem na podstawie odpowiednich przepisów szczególnych. Obszary te wyklucza się z zabudowy. Po wyczerpaniu złoża winna nastąpić rekultywacja o kierunku rolno - leśnym. Ze względu na niewielkie złoża eksploatacja ich jest tylko na potrzeby mieszkańców gminy i nie spowoduje większych zmian w środowisku przyrodniczym.

⇒ Wody

Na terenie gminy Godzianów znajduje się kilka niewielkich cieków. Największymi rzekami przepływającymi przez teren gminy są rzeki: Pisia i Uchanka. W chwili obecnej nie odpowiadają one normom III klasy czystości. Docelowo wody rzeki Pisi i Uchanki winny spełniać wymagania II klasy czystości. Zaleca się ochronę terenów źródłkowych.

W zakresie ochrony wód powierzchniowych, gruntowych i podziemnych oraz poprawy klasy czystości wód zadaniem najważniejszym jest realizacja systemu gospodarki ściekowej poprzez budowę oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnych.

Na terenie gminy znajdują się komunalne ujęcia wody w miejscowościach: Godzianów - 2 studnie, Lnisno - 2 studnie, Płyćwia - 1 studnia (projektowana 2 studnia), Zapady - 1 studnia (projektowana 2 studnia).

Dla w/w ujęć wody są zachowane strefy ochrony bezpośredniej, nie ustanowiono natomiast terenów ochrony pośredniej.

W gminie Godzianów występują GZWP: północno-wschodnia część gminy - trzeciorzędowy, północno-zachodnia - czwartorzędowy, zachodnia po osi południowy-wschód-północny-zachód - jurajski.

Fragment północno-zachodni gminy, GZWP czwartorzędowy objęty jest ochroną jako Obszar Wysokiej Ochrony Wód Podziemnych.

Na całym obszarze gminy, a zwłaszcza na Obszarze Wysokiej Ochrony należy unikać lokalizacji obiektów mogących wpływać na pogorszenie jakości wód podziemnych. Zalecane jest skanalizowanie tych obszarów przy jednoczesnej likwidacji istniejących szamb chłonnych (nieszczelnych) oraz równoczesna realizacja nowej zabudowy wraz z infrastrukturą techniczną.

⇒ Powietrze

W gminie Godzianów brak jest dużych zakładów przemysłowych. Występowanie licznych, lokalnych, rozproszonych źródeł ciepła działających w oparciu o tradycyjne paliwa pogarsza stan powietrza, zwłaszcza w zwartej zabudowie wsi gminnej, gdzie kumulują się zanieczyszczenia pyłowe i gazowe (głównie SO₂).

Należy ograniczyć emisję zanieczyszczeń do atmosfery poprzez stosowanie ekologicznych źródeł ciepła, modernizację istniejących lokalnych kotłowni, likwidację uciążliwości obiektów produkcyjnych i usługowych oraz poprzez modernizację, zmianę technologii lub zmianę profilu produkcji.

⇒ Erozja

Na terenie gminy występujące doliny cieków charakteryzują się łagodnymi krawędziami. Stoki te w niewielkim stopniu są narażone na erozję powierzchniową. Ochrona ich przed erozją polegać będzie głównie na wprowadzaniu zieleni (zalesianie i zakrzewianie) przeciwdziałającej niszczeniu rzeźby terenu.

4. Kierunki ochrony i kształtowania środowiska kulturowego

Dobra kultury są bogactwem i powinny być chronione przez wszystkich. Ochrona dziedzictwa kulturowego należy więc do obowiązków społeczeństwa, władz samorządowych i rządowych. Celem ochrony jest ich zachowanie, należyte utrzymanie oraz społecznie celowe wykorzystanie dla celów naukowych, dydaktycznych i wychowawczych. Należy je chronić przed dewastacją, zniszczeniem, uszkodzeniem, należy zapewnić im warunki trwałego zachowania. Wszelkie działania inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych należy prowadzić pod nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Obiekty zabytkowe gminy Godzianów mają znaczenie lokalne. Na terenie gminy Godzianów brak jest obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków.

Na środowisko kulturowe gminy Godzianów składają się: obiekty zabytkowe będące w ewidencji zabytków oraz inne, jeżeli ich charakter zabytkowy jest oczywisty, stanowiska archeologiczne, cmentarz.

Obiekty będące w ewidencji zabytków

Ochrona dotyczy domów mieszkalnych, zagród, budynków gospodarczych w zagrodach (stodoły, spichlerz, wędzarnia, piwnica), remiz strażackich, młynu motorowego oraz obiektów sakralnych (zespół kościoła parafialnego, kapliczki).

Do dóbr kultury zaliczamy również:

- stanowiska archeologiczne (Byczki, Płyćwia, Godzianów, Kawęczyn, Lnisno, Zapady),
- cmentarz (Godzianów).

Podstawowe zadania w zakresie ochrony w/w obiektów to:

- Ochrona, zachowanie i utrzymanie we właściwym stanie technicznym, należy dążyć do jak najdłuższego zachowania dobrego stanu technicznego poprzez przeprowadzanie wymaganych remontów i konserwacji,
- Dostosowanie nowych obiektów będących w sąsiedztwie obiektów zabytkowych do gabarytów obiektów zabytkowych,

- Dopuszcza się lokalizację w obiektach zabytkowych funkcji nieuciążliwych (mieszkaniowo-usługowych), które nie wpływają na degradację walorów historycznych,
- Dążenie do harmonijnego kształtowania krajobrazu,
- Zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w sąsiedztwie obiektów zabytkowych,
- W promieniu 250 m od granicy każdego stanowiska archeologicznego ustala się granicę strefy ochrony archeologicznej,
- Na terenach stanowisk archeologicznych inwestycje wymagające ingerencji w głąb ziemi będą możliwe po uprzednim przeprowadzeniu ratowniczych badań wykopaliskowych w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- Na terenach strefy ochrony archeologicznej inwestycje wymagające ingerencji w głąb ziemi mogą być prowadzone jedynie pod nadzorem archeologicznym w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- Wyprzedzające prowadzenie badań archeologicznych na terenach występowania znalezisk archeologicznych,
- Zachowanie cmentarza, konserwacja drzewostanu, nagrobków,
- Wszelkie prace remontowe, adaptacje dotyczące obiektów zabytkowych należy prowadzić pod nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

5. Kierunki i zasady rozwoju układu komunikacyjnego

⇒ Komunikacja drogowa

Dobre funkcjonowanie systemu komunikacji ma istotne znaczenie dla kształtowania struktury przestrzennej gminy. Dostępność komunikacyjna określa wartość terenu oraz decyduje o jego zagospodarowaniu.

Sieć komunikacyjna drogowa w gminie Godzianów jest dość dobrze rozwinięta.

Układ drogowy w gminie opierać się będzie głównie o drogi istniejące:

- Droga wojewódzka - nr 705 /Skierniewice-Jeżów/
Proponuje się parametry drogi klasy G.
Szerokość dla w/w drogi w liniach rozgraniczających min. 25 m.

- Drogi powiatowe

- nr 38351 - Byczki-Maków-Mokra Lewa,
- nr 38356 - Lipce Reymontowskie-Godzianów-Zapady,
- nr 38376 - Jeżów-Gzów-Byczki,

Proponuje się parametry drogi klasy Z.

Szerokość dla w/w dróg w liniach rozgraniczających min. 20 m.

- Drogi gminne

- nr 381701 - /Święte Nowaki/-granica gminy Maków-Płyćwia-Zagórze,
- nr 381704 - /Maków/-granica gminy Maków-Godzianów,
- nr 381705 - /Dąbrowice/-granica gminy Maków-Zapady,
- nr 381706 - przez wieś Zapady,
- nr 381707 - Byczki-Lnisno,
- nr 381708 - Byczki-granica gminy Głuchów /Janisławice/.

Proponuje się parametry drogi klasy L.

Szerokość dla w/w dróg w liniach rozgraniczających 12 - 15 m.

- nr 381702 - Płyćwia-PKP Płyćwia,
- nr 381703 - PKP Płyćwia-Kawęczyn,

Proponuje się parametry klasy D.

Szerokość dla w/w dróg w liniach rozgraniczających 10 - 15 m.

- Dla pozostałych dróg gminnych nie oznaczonych numerem proponuje się parametry drogi klasy D.

Szerokość dla tych dróg w liniach rozgraniczających 10 - 15 m.

Dla drogi w obrębach geodezyjnych Lnisno, Byczki i Godzianów, dochodzącej do drogi wojewódzkiej nr 705 proponuje się przełożenie jej połączenia z w/w drogą wojewódzką według rysunku studium.

⇒ Ścieżki rowerowe

Ze względu na rozwój ruchu turystycznego, wyjazdów weekendowych

oraz poprawy bezpieczeństwa rowerzystów zakłada się realizację ścieżek rowerowych.

W pierwszej kolejności proponuje się wytyczyć ścieżki rowerowe: Zapady-Godzianów, Byczk-Godzianów, Płyćwia-Godzianów.

Zakłada się jednocześnie możliwość realizacji ścieżek rowerowych w terenach zabudowanych, w trakcie modernizacji dróg.

W dalszym etapie zakłada się realizację ścieżek rowerowych dla pozostałych dróg nie pełniących jednak funkcji tranzytowych, z chwilą ich modernizacji.

⇒ Parkingi

Należy dążyć do zapewnienia odpowiedniej ilości miejsc postojowych. Ustala się zasadę, że miejsca postojowe dla samochodów będą zapewnione na działkach określonych funkcji. Wskazane byłoby realizowanie nowych parkingów wzdłuż dróg w powiązaniu z określonymi funkcjami.

Rozwój sieci drogowej w gminie Godzianów polegać będzie głównie na:

- podporządkowaniu rozwoju sieci dróg celowi dogodnego połączenia,
- dostosowaniu sieci drogowej do potrzeb wzrastającego ruchu,
- modernizacji poprzez doprowadzenie do parametrów technicznych odpowiednich klas dróg,
- realizacji fragmentu drogi gminnej w obrębie geodezyjnym Godzianów,
- usprawnienie przejazdu ruchu tranzytowego,
- zapewnieniu dobrej obsługi komunikacją zbiorową,
- realizacji miejsc obsługi podróżnych, zaplecza technicznego motoryzacji, miejsc parkingowych,
- poprawie bezpieczeństwa ruchu poprzez wydzielenie ruchu kołowego, budowę chodników, utwardzonych poboczy,
- stworzeniu układu ścieżek rowerowych.

Obszary wzdłuż dróg winny być zagospodarowane zgodnie z odpowiednimi przepisami szczególnymi.

⇒ Komunikacja kolejowa

Na komunikację kolejową składają się:

- linia kolejowa normalnotorowa relacji Warszawa-Łódź.

Rozwój komunikacji kolejowej polegać będzie na:

- modernizacji wraz z przebudową łuków (złagodzenie łuków),
- usprawnieniu przejazdu,
- zapewnienia zaplecza obsługi podróżnych,
- zwiększenie bezkolizyjnych przejazdów drogowych.

Obszary wzdłuż linii kolejowej, w tym tereny zabudowane, winny być zagospodarowane zgodnie z odpowiednimi przepisami szczególnymi.

⇒ Komunikacja zbiorowa

Obsługę komunikacyjną ludności zapewnia przede wszystkim komunikacja autobusowa oraz linia kolejowa Warszawa-Łódź ze stacją kolejową w Pływi.

Przewiduje się modernizację linii kolejowej, utrzymanie dotychczasowego przebiegu linii autobusowych oraz rozwój nowych połączeń w zależności od potrzeb, a także podnoszenie standardu obsługi.

6. Kierunki i zasady rozwoju infrastruktury technicznej

Zapewnienie na terenie gminy pełnej obsługi infrastruktury technicznej należy do najważniejszych zadań Samorządu. Jest to związane z ochroną środowiska przyrodniczego.

Na infrastrukturę techniczną gminy składają się:

- zaopatrzenie w wodę,
- zaopatrzenie w ciepło,
- zaopatrzenie w energię elektryczną,
- zaopatrzenie w gaz,
- odprowadzenie i oczyszczanie ścieków,
- telekomunikacja,
- gospodarka odpadami,
- naftociąg.

⇒ Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę będzie się odbywać poprzez wodociągi komunalne z istniejących ujęć wody w Godzianowie (2 studnie), Lnisnie (2 studnie), Płyćwi (1 studnia, projektowana 2 studnia), Zapadach (1 studnia, projektowana 2 studnia).

W gminie Godzianów wszystkie wsie są zwodociągowane, jednak nie wszyscy są podłączeni do wodociągów.

Kierunek działania obejmuje rozbudowę i dogęszczanie sieci wodociągowej. Należy racjonalnie i oszczędnie gospodarować zasobami wody.

⇒ Zaopatrzenie w ciepło

Zaopatrzenie w ciepło będzie się odbywać poprzez indywidualne źródła ciepła z paliwem ekologicznym. Nie wyklucza się wykorzystania do celów ogrzewczych energii elektrycznej. W perspektywie źródłem ciepła może być gaz ziemny z projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia Rawa Mazowiecka-Godzianów-Skierniewice oraz projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia Godzianów-Lipce Reymontowskie poprzez sieć rozprowadzającą średniego i niskiego ciśnienia.

⇒ Zaopatrzenie w energię elektryczną

W zakresie elektroenergetyki przewiduje się modernizację i utrzymanie istniejących sieci oraz dogęszczanie stacjami trafo w zależności od potrzeb. Istniejący system zasilania liniami 15 kV zaspokaja obecne i perspektywiczne potrzeby, przy założeniu umiarkowanego tempa rozwoju gminy.

⇒ Zaopatrzenie w gaz

Projektuje się doprowadzenie gazu przewodowego na teren gminy Godzianów.

Gaz ma być dostarczany poprzez gazociąg wysokiego ciśnienia Rawa Mazowiecka-Godzianów-Skierniewice oraz gazociąg wysokiego ciśnienia Godzianów-Lipce Reymontowskie, a następnie poprzez sieć rozprowadzającą średniego i niskiego ciśnienia do użytkowników. Realizacja w/w inwestycji wpłynie

w znaczący sposób na poprawę warunków sanitarnych wskutek ograniczenia spalania węgla.

⇒ Odprowadzenie i oczyszczanie ścieków

W gminie brak jest kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków.

Dla terenu wsi gminnej oraz sąsiadujących z nią wsi przewiduje się budowę oczyszczalni w miejscowości gminnej Godzianów (dopuszcza się możliwość innej lokalizacji) oraz systemu kanalizacji.

Dla pozostałych miejscowości o skupionej zabudowie proponuje się budowę indywidualnych lub grupowych oczyszczalni ścieków (Płyćwia, Byczki, Lnisno).

Dla rozproszonej zabudowy przewiduje się budowę małych przydomowych oczyszczalni ścieków (w zależności od warunków hydrogeologicznych) lub wykonanie szczelnych zbiorników, z dowozem do oczyszczalni ścieków.

⇒ Telekomunikacja

Wszystkie wsie w gminie są telefonizowane. Rozwój telekomunikacji polegać będzie na dogęszczaniu sieci. Kierunek działania to utrzymanie, rozbudowa istniejącej sieci, poprawa jakości poprzez stosowanie nowoczesnych technologii. Zakłada się utrzymanie istniejącej linii światłowodowej oraz kabli telekomunikacji międzymiastowej.

Przyjmuje się rozwój telefonii komórkowej.

⇒ Gospodarka odpadami

W systemie gospodarki odpadami należy dążyć do sukcesywnej redukcji ilości odpadów, rozwoju systemu selekcji odpadów.

Gmina korzysta z wysypiska śmieci Julków w gminie Skierniewice. Usuwanie nieczystości będzie polegać na selektywnym gromadzeniu ich w pojemnikach z wywozem przez specjalistyczną firmę. W perspektywie proponuje się dla gminy Godzianów korzystanie z międzygminnego wysypiska lub zakładu utylizacji (rozwiązanie problemu gospodarki odpadami w oparciu o porozumienie w skali powiatu).

Infrastruktura poza terenem zabudowy przebiegająca wzdłuż drogi powinna być usytuowana poza pasem drogowym. Nowa infrastruktura podziemna w ulicach nie powinna być usytuowana pod jezdnią istniejącą i docelową.

Obszary wzdłuż ciągów infrastruktury technicznej /linie elektroenergetyczne, gazociągi/ winny być zagospodarowane zgodnie z odpowiednimi przepisami szczególnymi.

Podstawowymi zadaniami w rozwoju infrastruktury technicznej są:

- utrzymanie i modernizacja istniejących sieci i urządzeń technicznych poprzez stosowanie nowoczesnych technologii,
- realizacja nowych sieci infrastruktury technicznej we wszystkich wsiach,
- należy dążyć do równoległości budowy infrastruktury technicznej z zabudową,
- rozwój sieci na terenach proponowanych do zainwestowania,
- zapewnienie proekologicznej energii dla celów ogrzewczych,
- zmniejszenie i ograniczenie zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego.

7. Polityka gminy

Opierając się o analizy stanu istniejącego, uwarunkowań i możliwości rozwoju gminy stwierdza się, że celem polityki przestrzennej władz gminy są przekształcenia przestrzenne, społeczne i ekonomiczne zmierzające do:

- wzrostu poziomu życia mieszkańców, tworzenia warunków sprzyjających podnoszeniu jakości środowiska zamieszkania i pracy na wsi,
- tworzenia sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, w tym zapewnienie terenów dla inwestycji,
- ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- racjonalnej gospodarki zasobami środowiska przyrodniczego,
- dbałości o zachowanie ładu przestrzennego,
- wzmocnienia pozycji gminy,
- wzmocnienia roli wsi gminnej Godzianów, jako lokalnej koncentracji miejsc pracy, nauki oraz usług.

Za politykę przestrzenną, społeczną i ekonomiczną odpowiedzialny jest Samorząd.

Dla osiągnięcia w/w celów określa się następujące kierunki działania:

⇒ W zakresie rolnictwa

- perspektywy rozwoju powinny uwzględniać rolniczy charakter gminy /nie należy dążyć do radykalnych zmian w tym względzie/,
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej - obszary gleb dobrych klas,
- poprawa struktury agrarnej,
- restrukturyzacja gospodarstw rolnych,
- rozwój rolnictwa ukierunkowanego na produkcję na potrzeby mieszkańców gminy i stref miejskich,
- wspieranie rolnictwa ekologicznego,
- utrzymanie i rozwój zabudowy rolniczej w pasmach istniejącej zabudowy zagrodowej.

⇒ W zakresie mieszkalnictwa

- adaptacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej,
- uporządkowanie zabudowy,
- realizacja zabudowy mieszkaniowej w enklawach istniejącej zabudowy zagrodowej bądź mieszkaniowej, wzdłuż ciągów komunikacyjnych,
- realizacja nowych terenów zabudowy mieszkaniowej w zależności od potrzeb,
- rozwój terenów budownictwa mieszkaniowego ograniczony wymogami ochrony środowiska,
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy.

⇒ W zakresie usług i przemysłu

- podniesienie poziomu usług infrastruktury społecznej,
- uzupełnienie usług,
- restrukturyzacja terenów przemysłowych,
- zagospodarowanie istniejących obiektów i terenów,
- promowanie własnej przedsiębiorczości mieszkańców,
- tworzenie zasobów gruntów komunalnych,
- likwidacja uciążliwości obiektów produkcyjnych i usługowych poprzez modernizację, zmianę technologii lub zmianę profilu produkcji.

⇒ W zakresie rekreacji, turystyki i sportu

- wykorzystanie skromnych walorów przyrodniczych doliny rzek oraz lasów,
- adaptacja obiektów zabytkowych,
- utworzenie ścieżek pieszych, rowerowych,
- rozwój terenów rekreacyjnych i sportowych,
- promocja walorów turystycznych gminy,
- poszerzenie ofert usług dla ruchu turystycznego.

⇒ W zakresie ochrony środowiska

- ochrona obiektu przyrodniczego prawnie chronionego - pomnika przyrody,
- ochrona gleb dobrych klas, lasów, obszaru OWO, wód, powietrza,
- promocja walorów środowiska przyrodniczego,
- ochrona terenów zieleni niskiej wzdłuż cieków przed zabudową - zakaz zainwestowania kubaturowego poza istniejącą zabudową,
- wprowadzanie dolesień, zadrzewień i zakrzewień głównie na glebach najsłabszych,
- zapobieganie zanieczyszczeniom u ich źródła,
- likwidacja obiektów i urządzeń mających negatywny wpływ na degradację środowiska,
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej i odpadami.

⇒ W zakresie ochrony dóbr kultury

- ochrona obiektów wpisanych do ewidencji zabytków lub których charakter zabytkowy jest oczywisty,
- ochrona stanowisk archeologicznych,
- ochrona cmentarza,
- promocja walorów kulturowych.

⇒ W zakresie komunikacji

- utrzymanie i modernizacja istniejącej sieci dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych,
- realizacja fragmentu drogi gminnej w obrębie geodezyjnymi Godzianów,

- utrzymanie i modernizacja istniejącej linii kolejowej normalnotorowej,
- zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc parkingowych,
- rozwój komunikacji zbiorowej,
- realizacja ścieżek rowerowych i pieszych.

⇒ W zakresie infrastruktury technicznej

- sukcesywne obejmowanie infrastrukturą techniczną wszystkich terenów zainwestowanych i przeznaczonych do zainwestowania,
- gazyfikacja gminy,
- zapewnienie proekologicznej energii dla celów ogrzewczych,
- usprawnienie systemu zbiórki, segregacji odpadów,
- promowanie rozwoju przydomowych oczyszczalni ścieków.

Studium jest dokumentem, który ukierunkowuje dalszy proces planowania w gminie. Kontynuacją procesu planowania są sporządzane w oparciu o studium plany miejscowe.

8. Tereny wymagające opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Dla terenu gminy Godzianów obowiązuje jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy oraz jego zmiany:

- Plan przestrzennego zagospodarowania gminy Godzianów - GRN/XXVIII/90/83 z dnia 29.06.1983 r. (Dz. Urz. Województwa Skierniewickiego Nr 4 poz. 23* - z 1990 r. Nr 17/90/318),
- Zmiany:
 - GRN/XX/84/87 z dnia 19.06.1987 r. (Dz. Urz. Województwa Skierniewickiego z 1988r. nr 12 poz. 96 - z 1990 r. Nr 17/90/318),
 - RG/IV/10/92 z dnia 10.11.1992 r. (Dz. Urz. Województwa Skierniewickiego Nr 19 poz.115),
 - RG/IV/22/93 z dnia 09.11.1993 r. (Dz. Urz. Województwa Skierniewickiego Nr 15 poz. 147),

- RG/III/8/94 z dnia 09.05.1994 r. (Dz. Urz. Województwa Skierniewickiego Nr 7 poz. 73),
- RG/VII/24/94 z dnia 15.11. 1994 r. (dz. Urz. Województwa Łódzkiego Nr 16 poz. 142),
- RG/VII/25/94 z dnia 15.11.1994 r. (Dz. Urz. Województwa Skierniewickiego Nr 16 poz. 143),
- RG/XIV/70/99 z dnia 30.12.1999 r. (Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z 2000 r. Nr 35 poz.186) Skierniewickiego.

Zgodnie z art. 67, ust.1, 1a i 2 ustawy z dnia 7 lipa 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, plan przestrzennego zagospodarowania gminy Godzianów traci ważność z końcem 2002 roku. Moc prawa obowiązującego zachowują natomiast miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dokonane na zasadach określonych w obowiązującej ustawie, tzn. uchwalone po wejściu w życie w/w ustawy, tj. po 1 stycznia 1995 roku (dla gminy Godzianów - Uchwała Rady Gminy Godzianów Nr/XIV/70/99 z dnia 30.12.1999 r.). Jeżeli w terminie do końca 2002 roku Rada Gminy uchwali studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i przystąpi do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo zmiany planu, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obowiązujący w dniu wejścia w życie ustawy zachowuje ważność w granicach objętych uchwałą do czasu uchwalenia nowego planu, jednak nie dłużej niż do końca 2003 r.

Prowadzenie prawidłowej polityki przestrzennej gminy jest możliwe dzięki opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze gminy określono tereny wymagające opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Nie wyklucza to jednak możliwości sporządzania planów miejscowych dla innych obszarów.

Tereny wymagające opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego według rysunku studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”:

1. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Byczkach,

2. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Godzianowie,
3. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Kawęczynie,
4. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Lnisnie,
5. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Płyćwi,
6. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Zapadach,
7. Tereny usługowo-przemysłowo-składowe - tereny powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych w Byczkach,
8. Tereny usługowo-przemysłowo-składowe - tereny powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych w Lnisnie,
9. Tereny usługowo-przemysłowo-składowe - tereny powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych w Zapadach,
10. Tereny usługowo-przemysłowo-składowe - tereny projektowane przy drodze wojewódzkiej nr 705 w Godzianowie.